

Tillaga til þingsályktunar

um fullgildingu samnings um líffræðilega fjölbreytni.

(Lögð fyrir Alþingi á 117. löggjafarþingi 1993-94.)

Alþingi ályktar að heimila ríkisstjórninni að fullgilda fyrir Íslands hönd samning um líffræðilega fjölbreytni sem gerður var í Ríó de Janeiro 5. júní 1992.

Athugasemdir við þingsályktunartillögu þessa.

Með þingsályktunartillögu þessari fer ríkisstjórnin þess á leit að Alþingi heimili fullgildingu samnings um líffræðilega fjölbreytni sem lagður var fram til undirritunar í Ríó de Janeiro 5. júní 1992. Samningurinn er birtur sem fylgiskjal með þingsályktunartillögu þessari.

Árið 1987 stofnaði Umhverfisstofnun Sameinuðu þjóðanna vinnuhóp sérfræðinga til að kanna þörfina á alþjóðlegum samningi um vernd líffræðilegrar fjölbreytni. Í framhaldi af starfi vinnuhópsins var stofnuð samninganefnd ríkja um gerð samnings um líffræðilega fjölbreytni sem hóf störf í júní 1991. Samkomulag náðist um lokagerð hans í maí 1992. Samningurinn var lagður fram til undirritunar á ráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um umhverfi og þróun sem haldin var í Ríó de Janeiro 3.-14. júní 1992. Eiidur Guðnason umhverfissráðherra undirritaði samninginn fyrir Íslands hönd 12. júní 1992. Samningurinn óðlaðist gildi 29. desember 1993.

Markmið samningsins er þrjúþætt: að vernda líffræðilega fjölbreytni, að tryggja sjálfbæra nýtingu lífandi náttúruauðlinda og að stuðla að sanngjarnri skiptingu þess hagnaðar sem hlýst af nýtingu erfðauðlinda sem og aðgangi að þeim og tækni til að nýta þær.

Fullveldisregla Stokkhólmsyfirlýsingarinnar frá 1972 er sett sem aðalregla í framkvæmdahluta samningsins. Þar er kveðið á um að ríki hafi rétt til að nýta eigin auðlindir svo fremi sem starfsemin innan lögsagnarumdæma og eftirlitssvæða þeirra skaði ekki umhverfi annarra ríkja. Hvað sjávarsvæði varðar skal framkvæmd samningsins vera í samræmi við réttindi og skyldur ríkja eins og kveðið er á um í hafréttarsamningi Sameinuðu þjóðanna frá 10. desember 1982. Ísland hefur fullgilt hafréttarsamninginn og mun hann taka gildi 16. nóvember 1994, sbr. auglýsingar í C-deild Stjórnartíðinda nr. 7/1985, þar sem samningurinn er birtur, og 40/1993.

Almennar skuldbindingar samningsins er að finna í 6.-14., 17.-18., 20. og 26. gr. hans. Þær fela í sér að sérhver samningsaðili skuli:

- Þróa áætlanir, löggjöf, aðferðir og önnur stjórnþæki, sem ná til allra sviða samfélagsins, til að stuðla að verndun og sjálfbærri notkun líffræðilegrar fjölbreytni í samræmi við markmið og ákvæði samningsins.
- Stjórna og hafa eftirlit með notkun og losun erfðabreyttra lífvera.
- Stuðla að og auka rannsóknir og vöktun á líffræðilegri fjölbreytni, vista og viðhalda upplýsingum og efla fræðslu og menntun um líffræðilega fjölbreytni.

- Kanna, m.a. með lögbundnu mati á umhverfisáhrifum, þær athafnir sem kunna að hafa skaðleg áhrif á vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni.
- Þróa neyðaráætlanir og koma á fót neyðarvörnum til að koma í veg fyrir alvarleg áföll fyrir líffræðilega fjölbreytni.
- Veita fjárhagslega aðstoð og miðla tækni til þróunarlanda til að gera þeim kleift að sinna skuldbindingum sínum á sviði verndar og sjálfbærrar notkunar á líffræðilegri fjölbreytni.
- Tilkynna samningsaðilum um yfirvofandi hættu og aðgerðir innan lögsögu þeirra sem gætu haft alvarleg áhrif á líffræðilega fjölbreytni þeirra.
- Miðla opinberum upplýsingum er varða vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni.
- Leggja reglulega fyrir fund aðildarríkja skýrslu um framkvæmd ákvæða samningsins og um árangur hennar.
- Taka þátt í samvinnu ríkja um vernd, fræðslu, rannsóknir, vöktun, gerð neyðaráætlana og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni og um aðstoð við þróunarlöndin á þessum sviðum.

Samningurinn hefur einnig að geyma sértækari ákvæði um eftirfarandi:

- Aðgang ríkja að erfðafræðilegum auðlindum innan lögsögu annarra ríkja, sbr. 15. gr. Slíkur aðgangur er háður samþykki og löggjöf viðkomandi ríkis og skal aðgangur þeirra ríkja sem láta í té erfðafræðilegar auðlindir tryggður að rannsóknaniðurstöðum og hagnaði sem hlýst af nýtingu þessara auðlinda skipt réttlátlega með þeim.
- Aðgang að og miðlun tækni, og þá sérstaklega líftækni, sem varðar vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni eða nýtingu erfðafræðilegra auðlinda, sbr. 16. og 19. gr. Ákvæðin miða að því að auðvelda aðgang samningsaðila, og þá einkum þróunarlanda, að slíkri tækni, þar með taldri tækni sem vernduð er af einkaleyfum og öðrum hugverkarétti. Jafnframt miðar ákvæðið að því að gera þeim kleift að taka þátt í rannsóknarstörfum á sviði líftækni, að auðvelda þeim aðgang að niðurstöðum slíkra rannsókna og stuðla að því að þau njóti hagnaðar af líftækni sem byggir á erfðafræðilegum auðlindum sem þau hafa látið í té.
- Upplýsingaskilyldu um möguleg skaðleg áhrif lífvera sem fluttar eru til annarra samningsaðila, sbr. 19. gr.

Loks hefur samningurinn að geyma ákvæði um lausn deilumála og eru ýmsir valkostir taldir upp, sbr. 27 gr. Ekki er ráðgert að Ísland samþykki gerðardómsmeðferð eða lögsögu Alþjóðdómstólsins í Haag vegna deilna sem upp koma vegna túlkunar eða framkvæmdar samningsins, sbr. 3. tl. 27. gr. Hins vegar verður deilum vísað til sáttameðferðar skv. 4. tl. 27. gr., sbr. 2. hluta viðauka II, nema deiluaðilar komi sér saman um annað.

Samningnum fylgja tveir viðaukar. Viðauki I hefur að geyma nánari skilgreiningar er varða vöktun og vernd líffræðilegrar fjölbreytni og viðauki II fjallar um gerðardóm.

Lagalegar skuldbindingar samningsins eru í meginatriðum uppfylltar í lögum nr. 47/1971 um náttúruvernd. Einnig stuðla lög nr. 60/1992 um Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur, lög nr. 63/1993 um mat á umhverfisáhrifum og lög nr. 21/1993 um upplýsingamiðlun og aðgang að upplýsingum um umhverfismál að fullnægingu skuldbindinga samningsins. Auk þess er unnið á vegum umhverfisráðuneytisins að gerð frumvarps til laga um ráðstafanir gegn óæskilegum áhrifum vegna erfðabreyttra lífvera og erfðabreyttra veirna. Jafnframt liggur fyrir Alþingi frumvarp að lögum um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum, öðrum en hvölum, en efni þess samræmist meginreglum samningsins um líffræðilega fjölbreytni.

Á 9. Náttúrverndarþingi, sem haldið var í október 1993, kynnti umhverfisráðherra nýja stefnu á sviði náttúruverndar sem tekur m.a. mið af samningnum um líffræðilega fjölbreytni. Stefna þessi byggir á þeim grunni sem lagður hefur verið til að styrkja vísindalegan grunn náttúruverndar hér á landi og bæta stjórnsýslulega skipan þessa málaflokks, m.a. með lögum nr. 60/1992 um Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur. Stefnan felur m.a. í sér breytingar á gildandi lögum um náttúruvernd til að styrkja þau ákvæði laganna sem lúta að vernd líffræðilegrar fjölbreytni og skilvirkari verkaskiptingu á milli stofnana ráðuneytisins er sinna náttúruvernd. Ráðherra hefur lagt fram á 117. löggjafarþingi frumvarp sem felur í sér þessar breytingar á lögum nr. 47/1971 um náttúruvernd. Auk þess hafa verið lögð drög að víðtækri áætlun um vernd líffræðilegrar fjölbreytni hér á landi í samræmi við meginskuldbindingu samningsins.

Ríkisstjórnin hefur einnig samþykkt stefnu í umhverfismálum þar sem m.a. er lögð áhersla á ýmsar aðgerðir til að auka og bæta náttúruvernd sem nú eru í undirbúningi á vegum umhverfisráðuneytisins. Stefnan kveður jafnframt á um að gerð verði framkvæmdaáætlun fyrir hvern atvinnuveg er stuðli að sjálfbærri þróun hans, m.a. með tilliti til verndar og sjálfbærrar notkunar líffræðilegrar fjölbreytni, og framkvæmdaáætlun um menntun og fræðslu á sviði umhverfismála. Gerð þessara framkvæmdaáætlana er hafin og er stefnt að því að undirbúningi þeirra verði lokið vorið 1994.

Ákvæði samningsins um aðgang að og miðlun líftækni stangast ekki á við ákvæði einkaleyfislöggjafarinnar nr. 17/1991, því samningurinn felur ekki í sér lagalegar takmarkanir á veitingu einkaleyfa fyrir líftæknilegar uppfinningar. Af 16. gr. samningsins má ráða að gert er ráð fyrir slíkum einkaleyfum. Jafnframt er í þeirri grein gert ráð fyrir að ríki hafi samvinnu um að tryggja að einkaleyfakerfi vinni ekki gegn tilgangi samningsins. Samningurinn útilokar og ekki greiðslur fyrir hagnýtingu einkaleyfa, sbr. ákvæði 20. og 21. gr. um fjárhagslega aðstoð við þróunarlönd, til að rísa undir framkvæmd á ákvæðum samningsins. Loks er vert að benda á ákvæði 1. tl. 22. gr. samningsins, en þar er svo kveðið á um að ákvæði samningsins skuli ekki hafa áhrif á gildandi réttindi og skyldur samningsaðila skv. alþjóðasamningum, nema þar sem beiting slíkra réttinda eða kvaða myndi ógna eða skaða líffræðilega fjölbreytni.

Fylgiskjal.**SAMNINGUR
um líffræðilega fjölbreytni****Formáli**

Samningsaðilar,
sem gera sér ljóst gildi líffræðilegrar fjölbreytni í sjálfu sér sem og vistfræðileg, erfðafræðileg, félagsleg, efnahagsleg, vísindaleg, mennta-, menningarleg, útivistar- og fagurfræðileg gildi líffræðilegrar fjölbreytni og efnispáttu hennar,

sem gera sér einnig ljóst mikilvægi líffræðilegrar fjölbreytni fyrir þróun og viðhald kerfa í lífhvolfinu sem bera uppi líf,

sem staðfesta að vernd líffræðilegrar fjölbreytni sé sameiginlegt verkefni mannkynsins,
sem staðfesta einnig að ríki hafa fullveldisrétt fyrir eigin líffræðilegum auðlindum,

sem staðfesta einnig að nýju að ríki bera ábyrgð á að vernda líffræðilega fjölbreytni sína og að nýta líffræðilegar auðlindir sínar á sjálfbærann hátt,

sem hafa áhyggjur af því að verulega dregur úr líffræðilegri fjölbreytni vegna vissra mannlagra athafna,

sem gera sér grein fyrir almennum skorti á upplýsingum og þekkingu á líffræðilegri fjölbreytni og knýjandi þörf á að þróa vísindalega, tæknilega og stjórnsýslulega getu til að veita þann grundvallarskilning sem hægt er að skipuleggja viðeigandi aðgerðir á og hrinda í framkvæmd,

sem veita því athygli að afar mikilvægt er að sjá fyrir, koma í veg fyrir og ráðast gegn orsökum mikilvægrar rýmunar eða tjóns á líffræðilegri fjölbreytni við upptök þeirra,

sem veita því einnig athygli að þar sem hætta er á umtalsverðri rýmun eða tjóni á líffræðilegri fjölbreytni ætti ekki að nota ónóga vísindalega þekkingu sem tilefni þess að fresta aðgerðum til að forðast eða draga eins mikið úr þeirri hættu og mögulegt er,

sem veita því enn fremur athygli að grundvallarskilyrðið fyrir að vernda líffræðilega fjölbreytni er vernd vistkerfa og náttúrulegra búsvæða á upprunalegum stað og viðhald og endurheimt lífvænlegra stofna tegunda í náttúrulegu umhverfi þeirra,

sem veita því enn fremur athygli að aðgerðir

**CONVENTION
on Biological Diversity****Preamble**

The Contracting Parties,

Conscious of the intrinsic value of biological diversity and of the ecological, genetic, social, economic, scientific, educational, cultural, recreational and aesthetic values of biological diversity and its components,

Conscious also of the importance of the biological diversity for evolution and for maintaining life sustaining systems of the biosphere,

Affirming that the conservation of biological diversity is a common concern of humankind,

Reaffirming that States have sovereign rights over their own biological resources,

Reaffirming also that States are responsible for conserving their biological diversity and for using their biological resources in a sustainable manner,

Concerned that biological diversity is being significantly reduced by certain human activities,

Aware of the general lack of information and knowledge regarding biological diversity and of the urgent need to develop scientific, technical and institutional capacities to provide the basic understanding upon which to plan and implement appropriate measures,

Noting that it is vital to anticipate, prevent and attack the causes of significant reduction or loss of biological diversity at source,

Noting also that where there is a threat of significant reduction or loss of biological diversity, lack of full scientific certainty should not be used as a reason for postponing measures to avoid or minimize such a threat,

Nothing further that the fundamental requirement for the conservation of biological diversity is the in-situ conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species in their natural surroundings,

Nothing further that exsitu measures, prefera-

utan upprunalegs staðar, helst í upprunalandinu, gegna einnig mikilvægu hlutverki,

sem viðurkenna að mörg rótgróin og staðbundin samfélög með hefðbundinn lífsmáta eru samkvæmt venju mjög háð líffræðilegum auðlindum og að æskilegt sé að skipt sé réttlátlega þeim hagnaði sem hlýst af notkun hefðbundinnar þekkingar, nýjungum og framkvæmdum er varða vernd líffræðilegrar fjölbreytni og sjálfbærri notkun á efnisþáttum hennar,

sem viðurkenna einnig hið mikilvæga hlutverk sem konur gegna við vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni og staðfesta að þörf sé fyrir fulla þátttöku kvenna á öllum stigum stefnumörkunar og framkvæmda fyrir vernd líffræðilegrar fjölbreytni,

sem leggja áherslu á mikilvægi og þörf þess að efla alþjóðlega, svæðisbundna og allsherjar samvinnu ríkja og milliríkjasamtaka og einkageirans til að vernda líffræðilega fjölbreytni og sjálfbæra nýtingu á efnisþáttum hennar,

sem viðurkenna að öflun nýs og aukins fjármagns og hæfilegur aðgangur að viðeigandi tækni komi til með að skipta verulega miklu máli svo heimurinn geti tekist á við tapið í líffræðilegri fjölbreytni,

sem viðurkenna enn fremur að sérstakra ráðstafana er þörf til að mæta þörfum þróunarlanda, þar með talin öflun nýs, aukins fjármagns og hæfilegur aðgangur að viðeigandi tækni,

sem veita athygli í þessu tilliti hinum sérstöku aðstæðum hinna minnst þróðu landa og smárra eyríkja,

sem viðurkenna að verulegrar fjárfestingar er þörf til að vernda líffræðilega fjölbreytni og að búist er við margs konar hagnaði á sviði umhverfismála og félags- og efnahagsmála vegna þessarar fjárfestingar,

sem viðurkenna að efnahagsleg og félagsleg þróun og útrýming fátæktar hafa algjöran forgang hjá þróunarlöndum,

sem gera sér grein fyrir að vernd og sjálfbær nýting líffræðilegrar fjölbreytni skiptir miklu máli í tengslum við að mæta fæðu-, heilsufars-, og öðrum þörfum sífellt fleira fólks í heiminum og í þeim tilgangi er mikilvægt að hafa aðgang að og deila bæði erfðauðlindum og tækni,

sem veita því athygli að þegar allt kemur til alls, mun vernd og sjálfbær nýting líffræðilegrar fjölbreytni efla vinsamleg samskipti meðal ríkja og stuðla að friði meðal mannkynsins,

bly in the country or origin, also have an important role to play,

Recognizing the close and traditional dependence of many indigenous and local communities embodying traditional lifestyles on biological resources, and the desirability of sharing equitably benefits arising from the use of traditional knowledge, innovations and practices relevant to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components,

Recognizing also the vital role that women play in the conservation and sustainable use of biological diversity and affirming the need for the full participation of women at all levels of policy-making and implementation for biological diversity conservation,

Stressing the importance of, and the need to promote, international, regional and global cooperation among States and the intergovernmental organizations and the non-governmental sector for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components,

Acknowledging that the provision of new and additional financial resources and appropriate access to relevant technologies can be expected to make a substantial difference in the world's ability to address the loss of biological diversity,

Acknowledging further that special provision is required to meet the needs of developing countries, including the provision of new and additional financial resources and appropriate access to relevant technologies,

Noting in this regard the special conditions of the least developed countries and small island States,

Acknowledging that substantial investments are required to conserve biological diversity and that there is the expectation of a broad range of environmental, economic and social benefits from those investments,

Recognizing that economic and social development and poverty eradication are the first and overriding priorities of developing countries,

Aware that conservation and sustainable use of biological diversity is of critical importance for meeting the food, health and other needs of the growing world population, for which purpose access to and sharing of both genetic resources and technologies are essential,

Noting that, ultimately, the conservation and sustainable use of biological diversity will strengthen friendly relations among States and contribute to peace for humankind,

sem æskja þess að auka og fullkomna það alþjóðlega fyrirkomulag sem til er til verndar líffræðilegri fjölbreytni og sjálfbærri nýtingu á efnisþáttum hennar og

sem eru staðráðnir að vernda og nýta á sjálfbæran hátt líffræðilega fjölbreytni til hagsbóta fyrir núverandi og komandi kynslóðir,

hafa orðið ásáttir um eftirfarandi:

1. gr.

Markmið

Markmið samnings þessa, sem keppt skal að samkvæmt viðeigandi ákvæðum hans, eru vernd líffræðilegrar fjölbreytni, sjálfbær nýting efnisþátta hennar og sanngjörn og réttlát skipting þess hagnaðar sem stafar af nýtingu erfðaauðlinda, þ.m.t. hæfilegur aðgangur að erfðaauðlindum og miðlun á viðeigandi tækni, að teknu tilliti til réttar yfir þessum auðlindum og til tækni, og hæfilegt fjármagn.

2. gr.

Notkun hugtaka

Í samningi þessum:

Merkir „líffræðileg fjölbreytni“ breytileika meðal lífvera frá öllum uppsprettum, þar með talin meðal annars vistkerfi á landi, í sjó og vötnum og þau vistfræðilegu kerfi sem þær eru hluti af: þetta nær til fjölbreytni innan tegunda, milli tegunda og í vistkerfum.

Merkir „líffræðilegar auðlindir“ erfðaauðlindir, lífverur eða hluta af þeim, stofna eða hverja aðra lífræna efnisþætti vistkerfa með raunverulega eða mögulega nýtingu eða gildi fyrir mannkynið.

Merkir „líftækni“ hvers konar tæknilega beiting sem notar líffræðileg kerfi, lífandi lífverur eða úrefni þeirra til að búa til eða breyta framleiðsluvörum eða ferlum til sérstakra nota.

Merkir „upprunaland erfðaauðlinda“ það land þar sem þessar erfðaauðlindir eru við upprunalegar aðstæður.

Merkir „land sem leggur til erfðaauðlindir“ það land sem lætur í té erfðaauðlindir sem safnað hefur verið úr upprunalegum uppsprettum, þar með taldir stofnar úr bæði villtum og tömdum tegundum eða sem safnað hefur verið úr uppsprettum utan upprunalegs umhverfis hvort sem þær eiga uppruna sinn að rekja til þess lands eða ekki.

Desiring to enhance and complement existing international arrangements for the conservation of biological diversity and sustainable use of its components, and

Determined to conserve and sustainably use biological diversity for the benefit of present and future generations,

Have agreed as follows:

Article 1

Objectives

The objectives of this Convention, to be pursued in accordance with its relevant provisions, are the conservation of biological diversity, the sustainable use of its components and the fair and equitable sharing of the benefits arising out of the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights over those resources and to technologies, and by appropriate funding.

Article 2

Use of Terms

For the purposes of this Convention:

“Biological diversity” means the variability among living organisms from all sources including, inter alia, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems.

“Biological resources” includes genetic resources, organisms or parts thereof, populations, or any other biotic component of ecosystems with actual or potential use or value for humanity.

“Biotechnology” means any technological application that uses biological systems, living organisms, or derivatives thereof, to make or modify products or processes for specific use.

“Country of origin of genetic resources” means the country which possesses those genetic resources in in-situ conditions.

“Country providing genetic resources” means the country supplying genetic resources collected from in-situ sources, including populations of both wild and domesticated species, or taken from ex-situ sources, which may or may not have originated in that country.

Merkir „tamdar eða ræktaðar tegundir“ tegundir þar sem þróunarferlið hefur orðið fyrir áhrifum manna til að mæta þörfum þeirra.

Merkir „vistkerfi“ lífandi kerfi jurta-, dýra- og örverusamfélaga og lífvana umhverfis þeirra sem verka hvert á annað í einni starfrænni einingu.

Merkir „vernd utan upprunalegs umhverfis“ vernd efnispátta líffræðilegrar fjölbreytni utan náttúrulegs búsvæðis þeirra.

Merkir „erfðæfni“ hvers konar efni sem rekja má til jurta, dýra, örvera eða annars uppruna sem hefur að geyma virkar erfðaeiningar.

Merkir „erfðaauðlindir“ erfðæfni sem hefur raunverulegt eða mögulegt gildi.

Merkir „búsvæði“ svæði eða gerð svæðis þar sem lífverur eða stofn er að finna af náttúrulegum ástæðum.

Merkir „skilyrði upprunalegs umhverfis“ skilyrði þar sem erfðaauðlindir eru til innan vistkerfa og náttúrulegra búsvæða og þegar um er að ræða tamdar eða ræktaðar tegundir í umhverfi þar sem sérstakir eiginleikar þeirra hafa þróast.

Merkir „vernd upprunalegs umhverfis“ vernd vistkerfa og náttúrulegra búsvæða og viðhaldi og endurheimt lífvænlegra tegundastofna í náttúrulegu umhverfi þeirra og, þegar um er að ræða tamdar og ræktaðar tegundir, í umhverfi þar sem sérstakir eiginleikar þeirra hafa þróast.

Merkir „verndað svæði“ landfræðilega skilgreint svæði sem er frátekið eða stjórnað og stýrt til að ná sérstökum verndarmarkmiðum.

Merkir „svæðisstofnun um efnahagslega samvinnu“ stofnun sem sett er á fót af fullvalda ríkjum innan tiltekins svæðis og sem aðildarríkin hafa veitt vald varðandi mál sem samningur þessi nær til og sem hefur fengið fulla heimild í samræmi við innri starfsreglur hennar til að skrifa undir, fullgilda, staðfesta samþykkingu eða gerast aðili að honum.

Merkir „sjálfbær notkun“ notkun efnispátta líffræðilegrar fjölbreytni á þann hátt og með þeim hraða sem ekki leiðir til langvarandi hnignunar á líffræðilegri fjölbreytni og haldi þar með möguleikum til að fullnægja þörfum og væntingum komandi kynslóða.

Nær „Tækni“ til líftækni.

3. gr.

Grundvallarregla

Samkvæmt stofnskrá Sameinuðu þjóðanna og reglum þjóðaréttar hafa ríki óskoraðan rétt til að nýta eigin auðlindir í samræmi við umhverfis-

“Domesticated or cultivated species” means species in which the evolutionary process has been influenced by humans to meet their needs.

“Ecosystem” means a dynamic complex of plant, animal and micro-organism communities and their non-living environment interacting as a functional unit.

“Ex-situ conservation” means the conservation of components of biological diversity outside their natural habitats.

“Genetic material” means any material of plant, animal, microbial or other origin containing functional units of heredity.

“Genetic resources” means genetic material of actual or potential value.

“Habitat” means the place or type of site where an organism or population naturally occurs.

“In-situ conditions” means conditions where genetic resources exist within ecosystems and natural habitats, and, in the case of domesticated or cultivated species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties.

“In-situ conservation” means the conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species in their natural surroundings where they have developed their distinctive properties.

“Protected area” means a geographically defined area which is designated or regulated and managed to achieve specific conservation objectives.

“Regional economic integration organization” means an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to it.

“Sustainable use” means the use of components of biological diversity in a way and at a rate that does not lead to the long-term decline of biological diversity, thereby maintaining its potential to meet the needs and aspirations of present and future generation.

“Technology” includes biotechnology.

Article 3

Principle

States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit

málastefnu sína sem og þá ábyrgð að sjá um að starfsemi innan lögsögu þeirra eða stjórnun valdi ekki skaða á umhverfi annarra ríkja eða á svæðum handan lögsögumarka landsins.

4.gr.

Lögsögulegt svið

Með fyrirvara um réttindi annarra ríkja, nema þegar öðruvísi er skýrt kveðið á um í samningi þessum, gilda ákvæði þessa samnings varðandi sérhvern samningsaðila:

a. þegar um er að ræða efnisþætti líffræðilegrar fjölbreytni, á svæðum innan lögsögu landsins og

b. þegar um er að ræða ferli og starfsemi, án tillits til þess hvar áhrif þeirra eiga sér stað, framkvæmd undir lögsögu hans eða stjórn innan lögsögusvæðis hans eða handan við lögsögumörk landsins.

5. gr.

Samvinna

Sérhver samningsaðili skal, eftir því sem viðeigandi og unnt er, hafa samvinnu við aðra samningsaðila beint eða, þar sem við á, fyrir tilstilli bærra alþjóðlegra stofnana, um svæði utan lögsögu þjóða og í öðrum gagnkvæmum hagsmunamálum, til verndar og sjálfbærrar notkunar á líffræðilegri fjölbreytni.

6. gr.

Almennar aðferðir vegna verndar og sjálfbærrar notkunar

Sérhver samningsaðili skal í samræmi við sérstök skilyrði sín og getu:

a. þróa fyrir land sitt aðferðir, áform eða áætlanir til að vernda og stunda sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni eða aðlaga í þeim tilgangi þær aðferðir, áform og áætlanir sem fyrir eru og skulu þær meðal annars endurspeglar þær ráðstafanir sem settar eru fram í samningi þessum varðandi hlutaðeigandi samningsaðila og

b. samlaga, eftir því sem hægt er og viðeigandi, þróun áforma, áætlana og stefnumála er varða hina ýmsu geira þjóðfélagsins, vernd og sjálfbærri notkun líffræðilegrar fjölbreytni.

their own resources pursuant to their own environmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction.

Article 4

Jurisdictional Scope

Subject to the rights of other States, and except as otherwise expressly provided in this Convention, the provisions of this Convention apply, in relation to each Contracting Party:

(a) In the case of components of biological diversity, in areas within the limits of its national jurisdiction; and

(b) In the case of processes and activities, regardless of where their effects occur, carried out under its jurisdiction or control, within the area of its national jurisdiction or beyond the limits of national jurisdiction.

Article 5

Cooperation

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate, cooperate with other Contracting Parties, directly or, where appropriate, through component international organizations, in respect of areas beyond national jurisdiction and on other matters of mutual interest, for the conservation and sustainable use of biological diversity.

Article 6

General Measures for Conservation and Sustainable Use

Each Contracting Party shall, in accordance with its particular conditions and capabilities:

(a) Develop national strategies, plans or programmes for the conservation and sustainable use of biological diversity or adapt for this purpose existing strategies, plans or programmes which shall reflect, inter alia, the measures set out in this Convention relevant to the Contracting Party concerned; and

(b) Integrate, as far as possible and as appropriate, the conservation and sustainable use of biological diversity into relevant sectoral or cross-sectoral plans, programmes and policies.

7. gr.

Greining og vöktun

Hver samningsaðili skal eftir því sem hægt er og viðeigandi, sérstaklega vegna 8. - 10. gr.:

a. greina efnisþætti líffræðilegrar fjölbreytni sem mikilvægir eru fyrir vernd hennar og sjálfbæra notkun og taka tillit til vísbendingarskráar yfir flokka sem skráðir eru í viðauka I,

b. vakta með sýnatöku og annarri tækni efnisþætti líffræðilegrar fjölbreytni sem greindir hafa verið í samræmi við undirtölulið (a) hér að framan með sérstöku tilliti til þeirra efnisþátta sem þarfnast brýnnar verndaraðgerða sem og þeirra sem hafa mesta möguleika á sjálfbærri notkun,

c. greina ferli og þá flokka starfsemi sem hafa, eða eru líklegir til að hafa, veruleg skaðleg áhrif á vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni og vakta áhrif þeirra með sýnatöku og annarri tækni og

d. viðhalda og skipuleggja með hverskonar búnaði upplýsingar, sem fengist hafa með greiningar- og vöktunarstarfsemi í samræmi við a, b og c-liði hér að framan.

8. gr.

Vernd upprunalegs umhverfis

Hver samningsaðili skal eftir því sem hægt er og viðeigandi:

a. koma á kerfi yfir vernduð svæði eða svæði þar sem sérstakar ráðstafanir þarf að gera til að vernda líffræðilega fjölbreytni,

b. þróa þar sem nauðsynlegt er, viðmiðunarreglur um val, stofnun og stjórnun verndaðra svæða eða svæða þar sem þörf er að gera sérstakar ráðstafanir til að vernda líffræðilega fjölbreytni,

c. stýra eða stjórna líffræðilegum auðlindum sem mikilvægar eru fyrir vernd líffræðilegrar fjölbreytni hvort sem er innan eða utan verndaðra svæða í þeim tilgangi að tryggja vernd þeirra og sjálfbæra notkun,

d. stuðla að vernd vistkerfa, náttúrulegra búsvæða og viðhaldi lífvænlegra tegundastofna í náttúrulegu umhverfi,

e. stuðla að umhverfissvænni og sjálfbærri þróun á svæðum sem liggja að vernduðum svæðum í þeim tilgangi að styrkja vernd þessara svæða,

f. endurbyggja og lagfæra spillt vistkerfi og

Article 7

Identification and Monitoring

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate, in particular for the purposes of Articles 8 to 10:

(a) Identify components of biological diversity important for its conservation and sustainable use having regard to the indicative list of categories set down in Annex I;

(b) Monitor, through sampling and other techniques, the components of biological diversity identified pursuant to subparagraph (a) above, paying particular attention to those requiring urgent conservation measures and those which offer the greatest potential for sustainable use;

(c) Identify processes and categories of activities which have or are likely to have significant adverse impacts on the conservation and sustainable use of biological diversity, and monitor their effects through sampling and other techniques; and

(d) Maintain and organize, by any mechanism data, derived from identification and monitoring activities pursuant to subparagraphs (a), (b) and (c) above.

Article 8

In-situ Conservation

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate:

(a) Establish a system of protected areas or areas where special measures need to be taken to conserve biological diversity;

(b) Develop, where necessary, guidelines for the selection, establishment and management of protected areas or areas where special measures need to be taken to conserve biological diversity;

(c) Regulate or manage biological resources important for the conservation of biological diversity whether within or outside protected areas, with a view to ensuring their conservation and sustainable use;

(d) Promote the protection of ecosystems, natural habitats and the maintenance of viable populations of species in natural surroundings;

(e) Promote environmentally sound and sustainable development in areas adjacent to protected areas with a view to furthering protection of these areas;

(f) Rehabilitate and restore degraded eco-

stuðla að því að tegundir sem í hættu eru nái sér aftur á strik, meðal annars með þróun og framkvæmd áætlana eða annarra stjórnunaraðferða,

g. koma á eða halda við aðferðum til að stýra, stjórna eða hafa eftirlit með þeirri áhættu sem tengist því að nota og sleppa lifandi, erfðabreyttum lífverum sem eru líklegar til að hafa skaðleg áhrif á umhverfið sem gætu haft áhrif á vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni. Um leið skal gefa gaum af áhættunni fyrir heilsu manna,

h. koma í veg fyrir að fluttar séu inn erlendar tegundir sem ógna vistkerfum, búsvæðum eða tegundum, að öðrum kosti stjórna þeim eða uppræta þær,

i. leitast við að skapa þau skilyrði sem þörf er á til að farið geti saman núverandi notkun og vernd líffræðilegrar fjölbreytni og sjálfbær notkun efnisþátta hennar,

j. með fyrirvara um löggjöf hvernar þjóðar, að virða, varðveita og viðhalda þekkingu, nýjungum og venjum innfæddra staðbundinna samfélaga sem fela í sér hefðbundinn lífsstíl sem er viðeigandi fyrir vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni og stuðla að því að þeim sé víðar beitt með samþykki og þátttöku þeirra sem hafa slíka þekkingu, nýjungar og venjur og hvetja til réttlátrar skiptingar á þeim hagsbótum sem nást með nýtingu slíkrar þekkingar, nýjunga og framkvæmda,

k. móta eða viðhalda nauðsynlegri laga-setningu og/eða öðrum stjórnsýsluákvæðum til verndar tegundum og stofnum sem eru í hættu,

l. stýra eða stjórna viðeigandi ferlum og mismunandi starfsemi þar sem mikilvæg, skaðleg áhrif á líffræðilega fjölbreytni hafa verið greind í samræmi við 7. gr. og

m. vinna saman að öflun fjárhagslegs og annars stuðnings fyrir vernd í upprunalegu umhverfi, einkum við þróunarlöndin, sem lýst er í stórum dráttum í liðum a til l hér að framan.

9. gr.

Vernd utan upprunalegs umhverfis

Hver samningsaðili skal eftir því sem kleift er og viðeigandi og sérstaklega í þeim tilgangi að ljúka við ráðstafanir í upprunalegu umhverfi:

a. samþykkja ráðstafanir utan upprunalegs umhverfis fyrir vernd efnisþátta líffræðilegrar fjölbreytni, helst í upprunalegu landi slíkra efnisþátta,

systems and promote the recovery of threatened species, inter alia, through the development and the implementation of plans or other management strategies;

(g) Establish or maintain means to regulate, manage or control the risks associated with the use and release of living modified organisms resulting from biotechnology which are likely to have adverse environmental impacts that could affect the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account the risks to human health;

(h) Prevent the introduction of, control or eradicate those alien species which threaten ecosystems, habitats or species;

(i) Endeavour to provide the conditions needed for compatibility between present uses and the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components;

(j) Subject to its national legislation, respect, preserve and maintain knowledge, innovations and practices of indigenous and local communities embodying traditional lifestyles relevant for the conservation and sustainable use of biological diversity and promote their wider application with the approval and involvement of the holders of such knowledge, innovations and practices and encourage the equitable sharing of the benefits arising from the utilization of such knowledge, innovations and practices;

(k) Develop or maintain necessary legislation and/or other regulatory provisions for the protection of threatened species and populations;

(l) Where a significant adverse effect on biological diversity has been determined pursuant to Article 7, regulate or manage the relevant processes and categories of activities; and

(m) Cooperate in providing financial and other support for in-situ conservation outlined in subparagraphs (a) to (l) above, particularly to developing countries.

Article 9

Ex-situ Conservation

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate, and predominantly for the purpose of complementing in-situ measures:

(a) Adopt measures for the ex-situ conservation of components of biological diversity, preferably in the country of origin of such components;

b. koma á og viðhalda aðstöðu fyrir vernd utan upprunalegs umhverfis og rannsókn á plöntum, dýrum og örverum, helst í upprunalandi erfðaauðlinda.

c. samþykkja aðgerðir til að bjarga og styrkja tegundir sem eru í hættu og flytja þær aftur á náttúrulegt búsvæði þeirra við viðeigandi skilyrði,

d. stýra og stjórna söfnun líffræðilegra auðlinda frá náttúrulegum búsvæðum vegna verndar utan náttúrulegs umhverfis til þess að ógna ekki vistkerfum og tegundastofnum í upprunalegu umhverfi nema þar sem sérstakra bráðabirgða-aðgerða utan upprunalegs umhverfis er þörf samkvæmt c-lið hér að framan og

e. vinna saman að öflun fjárhagslegs og annars stuðnings fyrir vernd utan upprunalegs umhverfis sem lýst er í liðum a til d hér að framan og að stofnun og viðhaldi aðstöðu til verndar í þróunarlöndum utan upprunalegs umhverfis.

10. gr.

Sjálfbær notkun líffræðilegrar fjölbreytni

Hver samningsaðili skal eftir því sem kleift er og viðeigandi:

a. samþætta athugun á vernd og sjálfbærri notkun líffræðilegra auðlinda við ákvarðanatöku þjóðarinnar,

b. samþykkja ráðstafanir um notkun líffræðilegra auðlinda til að forðast eða draga sem mest úr skaðlegum áhrifum á líffræðilega fjölbreytni,

c. vernda og ýta undir venjulega notkun líffræðilegra auðlinda í samræmi við hefðbundnar siðvenjur sem eru samrýmanlegar vernd eða þörfum sjálfbærrar notkunar,

d. styðja staðbundna hópa við að þróast og hrinda í framkvæmd umbótaaðgerðum á hnignunarsvæðum þar sem líffræðileg fjölbreytni hefur minnkað og

e. hvetja til samvinnu milli stjórnvalda og einkageirans við þróun aðferða við sjálfbæra nýtingu líffræðilegra auðlinda.

11. gr.

Hvetjandi ráðstafanir

Hver samningsaðili skal eftir því sem unnt er og við á, gera efnahagslega og félagslega skynsamlegar ráðstafanir sem verka sem hvati til verndar og sjálfbærrar notkunar á efnispáttum líffræðilegrar fjölbreytni.

(b) Establish and maintain facilities for ex-situ conservation of and research on plants, animals and micro-organisms, preferably in the country of origin of genetic resources;

(c) Adopt measures for the recovery and rehabilitation of threatened species and for their reintroduction into their natural habitats under appropriate conditions;

(d) Regulate and manage collection of biological resources from natural habitats for ex-situ conservation purposes so as not to threaten ecosystems and in-situ populations of species, except where special temporary ex-situ measures are required under subparagraph (c) above; and

(e) Cooperate in providing financial and other support for ex-situ conservation outlined in subparagraphs (a) to (d) above and in the establishment and maintenance of ex-situ conservation facilities in developing countries.

Article 10

Sustainable Use of Components of Biological Diversity.

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate:

(a) Integrate consideration of the conservation and sustainable use of biological resources into national decision-making;

(b) Adopt measures relating to the use of biological resources to avoid or minimize adverse impacts on biological diversity;

(c) Protect and encourage customary use of biological resources in accordance with traditional cultural practices that are compatible with conservation or sustainable use requirements;

(d) Support local populations to develop and implement remedial action in degraded areas where biological diversity has been reduced; and

(e) Encourage cooperation between its governmental authorities and its private sector in developing methods for sustainable use of biological resources.

Article 11

Incentive Measure

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate, adopt economically and socially sound measures that act as incentives for the conservation and sustainable use of components of biological diversity.

12. gr.

Rannsóknir og þjálfun

Hver samningsaðili, sem tekur tillit til sérstakra þarfa þróunarlanda, skal:

a. koma á og viðhalda áætlunum um vísindalega og tæknilega menntun og þjálfun í aðgerðum til greiningar, verndar og sjálfbærrar notkunar líffræðilegrar fjölbreytni og efnispátta hennar og sjá um að styðja slíka menntun og þjálfun vegna sérstakra þarfa þróunarlanda,

b. efla og ýta undir rannsóknir sem stuðla að vernd og sjálfbærri nýtingu líffræðilegrar fjölbreytni, einkum í þróunarlöndum, meðal annars í samræmi við þær ákvarðanir þings aðilanna sem teknar voru vegna meðmæla undimefndar um vísindaleg, tæknileg og tækni-fræðileg ráð og

c. efla og hafa samvinnu, í samræmi við ákvæði 16., 18., og 20. greinar, um að nýta vísindalegar framfarir í rannsóknum á líffræðilegri fjölbreytni við að þróa aðferðir við vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegra auðlinda.

13. grein.

Menntun og fræðsla

Samningsaðilar skulu:

a. efla og ýta undir skilning á mikilvægi þess að vernda líffræðilega fjölbreytni og gripa til aðgerða í þá átt og auglýsa í fjölmiðlum og enn fremur fella þessi umræðuefni inn í fræðslu-áætlanir og

b. hafa samvinnu eftir því sem við á við önnur ríki og alþjóðastofnanir um að þróa áætlanir til að fræða og vekja meðvitund almennings varðandi vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni.

14. gr.

Mat áhrifa og að halda skaðlegum áhrifum í lágmarki

1. Hver samningsaðili skal eftir því sem hægt er og viðeigandi:

a. koma á viðeigandi starfsaðferðum sem krefjast mats á umhverfisáhrifum áætlaðra framkvæmda hans sem líklegar eru til að hafa veruleg, skaðleg áhrif á líffræðilega fjölbreytni í því skyni að forðast eða draga sem mest úr slíkum áhrifum og, þar sem við á, taka tillit til þátttöku almennings í slíkum starfsaðferðum,

Article 12

Research and Training

The Contracting Parties, taking into account the special needs of developing countries, shall:

(a) Establish and maintain programmes for scientific and technical education and training in measures for the identification, conservation and sustainable use of biological diversity and its components and provide support for such education and training for the specific needs of developing countries;

(b) Promote and encourage research which contributes to the conservation and sustainable use of biological diversity, particularly in developing countries, inter alia, in accordance with decisions of the Conference of the Parties taken in consequence of recommendations of the Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice; and

(c) In keeping with the provisions of Articles 16, 18 and 20, promote and cooperate in the use of scientific advances in biological diversity research in developing methods for conservation and sustainable use of biological resources.

Article 13

Public Education and Awareness

The Contracting Parties shall:

(a) Promote and encourage understanding of the importance of, and the measures required for, the conservation of biological diversity, as well as its propagation through media, and the inclusion of these topics in educational programmes; and

(b) Cooperate, as appropriate, with other States and international organizations in developing educational and public awareness programmes, with respect to conservation and sustainable use of biological diversity.

Article 14

Impact Assessment and Minimizing Adverse Impacts

1. Each Contracting Party, as far as possible and as appropriate, shall:

(a) Introduce appropriate procedures requiring environmental impact assessment of its proposed projects that are likely to have significant adverse effects on biological diversity with a view to avoiding or minimizing such effects and, where appropriate, allow for public participation in such procedures;

b. gera viðeigandi ráðstafanir til að sjá um að viðeigandi tillit verði tekið til afleiðinga áætlana og stefnumála á umhverfið, sem líkleg eru til að hafa veruleg skaðleg áhrif á líffræðilega fjölbreytni,

c. stuðla á grundvelli gagnkvæmni að tilkynningum, upplýsingaskiptum og samráði um starfsemi innan lögsögu þeirra eða undir þeirra stjórn sem gera má ráð fyrir að hafi veruleg skaðleg áhrif á líffræðilega fjölbreytni annarra ríkja eða svæða handan marka lögsögu landsins með því að hvetja til að gerðar verði tvíhliða, svæðisbundnar eða fjölhliða ráðstafanir, eftir því sem við á,

d. þegar um er að ræða yfirvofandi eða alvarlega hættu eða skemmdir, sem rekja má undir lögsögu hans eða yfirráð, á líffræðilegri fjölbreytni innan svæðis undir lögsögu annarra ríkja eða svæða handan við lögsögumörk landsins, tilkynna þegar í stað þeim ríkjum, sem gætu hafa orðið fyrir þúsifjum, um slíka hættu eða skemmdir og hefja aðgerðir til að koma í veg fyrir eða minnka sem mest slíka hættu eða skemmdir og

e. stuðla að ráðstöfunum um allt landið fyrir neyðarsvörun við starfsemi eða atburðum, hvort sem þeir stafa af náttúrulegum orsökum eða öðru, sem skapa alvarlega og yfirvofandi hættu fyrir líffræðilega fjölbreytni og hvetja til að alþjóðleg samvinna um slíka viðleitni ríkisins verði aukin og komið á fót sameiginlegum neyðaráætlunum þar sem viðeigandi er og samþykkt hefur verið af ríkjum eða hlutaðeigandi svæðisstofnun um efnhagssamvinnu.

2. Á grundvelli athugana sem gerðar verða skal þing aðila kanna skaðabótaskyldu og bætur ásamt lagfæringu og bótum fyrir skemmdir á líffræðilegri fjölbreytni nema þar sem slík skaðabótaskylda er algjörlega innanríkismál.

15. gr.

Aðgangur að erfðaauðlindum

1. Með því að viðurkenna óskoraðan rétt ríkja yfir náttúruauðlindum þeirra hafa ríkisstjórnir vald til að ákveða aðgang að erfðaauðlindum og er það vald háð löggjöf hvers lands.

2. Hver samningsaðili skal leitast við að skapa aðstæður sem auðvelda öðrum samningsaðilum aðgang að erfðaauðlindum sem þeir geta nýtt á umhverfisvænan máta, og setja ekki hömlur sem brjóta í bága við markmið samnings þessa.

(b) Introduce appropriate arrangements to ensure that the environmental consequences of its programmes and policies that are likely to have significant adverse impacts on biological diversity are duly taken into account;

(c) Promote, on the basis of reciprocity, notification, exchange of information and consultation on activities under their jurisdiction or control which are likely to significantly affect adversely the biological diversity of other States or areas beyond the limits of national jurisdiction, by encouraging the conclusion of bilateral, regional or multilateral arrangements, as appropriate;

(d) In the case of imminent or grave danger or damage, originating under its jurisdiction or control, to biological diversity within the area under jurisdiction of other States or in areas beyond the limits of national jurisdiction, notify immediately the potentially affected States of such danger or damage, as well as initiate action to prevent or minimize such danger or damage; and

(e) Promote national arrangements for emergency responses to activities or events, whether caused naturally or otherwise, which present a grave and imminent danger to biological diversity and encourage international cooperation to supplement such national efforts and, where appropriate and agreed by the States or regional economic integration organizations concerned, to establish joint contingency plans.

2. The Conference of the Parties shall examine, on the basis of studies to be carried out, the issue of liability and redress, including restoration and compensation, for damage to biological diversity, except where such liability is a purely internal matter.

Article 15

Access to Genetic Resources

1. Recognizing the sovereign rights of States over their natural resources, the authority to determine access to genetic resources rests with the national governments and is subject to national legislation.

2. Each Contracting Party shall endeavour to create conditions to facilitate access to genetic resources for environmentally sound uses by other Contracting Parties and not to impose restrictions that run counter to the objectives of this Convention.

3. Vegna samnings þessa eru þær erfðafræðilegu auðlindir, sem samningsaðili lætur í té, eins og vísað er til í grein þessari og 16. og 19. gr., aðeins þær (þ.e. auðlindir) sem látar eru í té af samningsaðilum sem eru upprunalönd slíkra auðlinda eða af aðilum er hafa aflað auðlindanna í samræmi við samning þennan.

4. Aðgangur sem veittur hefur verið skal vera með gagnkvæmu samþykki aðila og háður ákvæðum þessarar greinar.

5. Aðgangur að erfðaauðlindum skal háður því að samningsaðilinn sem leggur til slíkar auðlindir hafi áður tilkynnt samþykki sitt, nema sá aðili hafi ákveðið annað.

6. Hver samningsaðili skal leitast við að móta og gera vísindalegar rannsóknir byggðar á erfðaauðlindum sem aðrir samningsaðilar hafa útvegað með fullri þátttöku slíkra samningsaðila.

7. Hver samningsaðili skal eftir því sem við á gera ráðstafanir varðandi löggjöf, stjórnsýslureglur og stefnu og í samræmi við 16. og 19. gr. og þar sem nauðsynlegt er, með því fjármálakerfi sem 20. og 21. gr. kveða á um í þeim tilgangi að skipta með sér á sanngjarnan og réttlátan hátt niðurstöðum rannsókna og þróunar og þeim hagnaði sem stafar af verslun með og nýtingu á erfðaauðlindum við samningsaðilann sem lætur í té slíkar auðlindir. Skilmálar um slíka skiptingu skulu vera með gagnkvæmu samþykki.

16. gr.

Aðgangur að og miðlun tækni

1. Hver samningsaðili sem viðurkennir að tækni nær til líftækni og að bæði aðgangur að og miðlun tækni meðal samningsaðila séu mikilvægir þættir í því að ná markmiðum samnings þessa, skuldbindur sig með fyrirvara um ákvæði greinar þessarar að láta í té og/eða auðvelda aðgang fyrir og flutning til annarra samningsaðila á tækni sem varðar vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni eða nýta erfðaauðlindir og valda ekki umtalsverðum skemmdum á umhverfinu.

2. Láta skal í té og/eða auðvelda aðgang að tækni og miðlun hennar, sem vísað er til í 1. tl. hér að framan, í þágu þróunarlanda með sanngjörnum og mjög hagstæðum skilmálum þar með töldum eftirgjafar- og ívilnunar-skilmálum með gagnkvæmu samþykki og þar sem nauðsyn

3. For the purpose of this Convention, the genetic resources being provided by a Contracting Party, as referred to in this Article and Articles 16 and 19, are only those that are provided by Contracting Parties that are countries of origin of such resources or by the Parties that have acquired the genetic resources in accordance with this Convention.

4. Access, where granted, shall be on mutually agreed terms and subject to the provisions of this Article.

5. Access to genetic resources shall be subject to prior informed consent of the Contracting Party providing such resources, unless otherwise determined by that Party.

6. Each Contracting Party shall endeavour to develop and carry out scientific research based on genetic resources provided by other Contracting Parties with the full participation of, and where possible in, such Contracting Parties.

7. Each Contracting Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, and in accordance with Articles 16 and 19 and, where necessary, through the financial mechanism established by Articles 20 and 21 with the aim of sharing in a fair and equitable way the results of research and development and the benefits arising from the commercial and other utilization of genetic resources with the Contracting Party providing such resources. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

Article 16

Access to and Transfer of Technology

1. Each Contracting Party, recognizing that technology includes biotechnology, and that both access to and transfer of technology among Contracting Parties are essential elements for the attainment of the objectives of this Convention, undertakes subject to the provisions of this Article to provide and/or facilitate access for and transfer to other Contracting Parties of technologies that are relevant to the conservation and sustainable use of biological diversity or make use of genetic resources and do not cause significant damage to the environment.

2. Access to and transfer of technology referred to in paragraph 1 above to developing countries shall be provided and/or facilitated under fair and most favourable terms, including on concessional and preferential terms where mutually agreed, and, where necessary, in

krefur, í samræmi við það fjármálakerfi sem 20. og 21. gr. kveða á um.

Þegar um er að ræða tækni sem háð er einkaleyfum og öðrum hugverkarétti, skal slíkur aðgangur og flutningur látinn í té samkvæmt skilmálum sem viðurkenna og eru í samræmi við nægilega og virka vernd á hagrætti. Gildi þessa tölulíðs skal vera í samræmi við 3. 4. og 5. tl. hér að neðan.

3. Hver samningsaðili skal gera ráðstafanir varðandi löggjöf, stjórnun og stefnu eftir því sem við á í þeim tilgangi að samningsaðilum, einkum þróunarlöndum, sem láta í té erfðaauðlindir sé veittur aðgangur að og miðlun tækni sem notar þær auðlindir samkvæmt gagnkvæmum skilmálum þar með talin tækni sem verduð er af einkaleyfum og öðrum hugverkarétti þar sem nauðsyn ber til með ákvæðum 20. og 21. gr. og í samræmi við alþjóðleg lög og samkvæmt 4. og 5. tl. hér á eftir.

4. Hver samningsaðili skal gera ráðstafanir um löggjöf, stjórnun og stefnu eftir því sem við á í þeim tilgangi að einkageirinn auðveldi aðgang að sameiginlegri þróun og miðlun tækni sem vísað er til í 1. tl. hér að framan til hagsbóta fyrir bæði ríkisstofnanir og einkageira þróunarlanda og skal í þessu tilliti fara eftir þeim skuldbindingum sem getið er um í 1. 2. og 3. tl. hér að framan.

5. Samningsaðilar, sem viðurkenna að einkaleyfi og annar hugverkaréttur kunnir að hafa áhrif á framkvæmd samnings þessa, skulu hafa samvinnu í þessu tilliti en vera háð löggjöf hverrar þjóðar og alþjóðalögum til þess að tryggja að slík réttindi styðji en stangist ekki á við markmið hans.

17. gr.

Upplýsingaskipti

1. Samningsaðilar skulu auðvelda upplýsingaskipti frá öllum heimildum sem opinberlega er aðgangur að og varða vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni en taka tillit til sérþarfa þróunarlanda.

2. Slík upplýsingaskipti skulu ná til skipta á niðurstöðum úr tæknilegum, vísindalegum og hagsfélagslegum rannsóknum sem og upplýsingum um þjálfunar- og landmælingaáætlanir, sérþekkingu, hefðbundna þekkingu innfæddra og

accordance with the financial mechanism established by Articles 20 and 21. In the case of technology subject to patents and other intellectual property rights, such access and the adequate and effective protection of intellectual property rights. The application of this paragraph shall be consistent with paragraphs 3, 4 and 5 below.

3. Each Contracting Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, with the aim that Contracting Parties, in particular those that are developing countries, which provide genetic resources are provided access to and transfer of technology which makes use of those resources, on mutually agreed terms, including technology protected by patents and other intellectual property rights, where necessary, through the provisions of Articles 20 and 21 and in accordance with international law and consistent to paragraphs 4 and 5 below.

4. Each Contracting Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, with the aim that the private sector facilities access to, joint development and transfer of technology referred to in paragraph 1 above for the benefit of both governmental institutions and the private sector of developing countries and in this regard shall abide by the obligations included in paragraphs 1, 2 and 3 above.

5. The Contracting Parties, recognizing that patents and other intellectual property rights may have an influence on the implementation of this Convention, shall cooperate in this regard subject to national legislation and international law in order to ensure that such rights are supportive of and do not run counter to its objectives.

Article 17

Exchange of Information

1. The Contracting Parties shall facilitate the exchange of information, from all publicly available sources, relevant to the conservation and sustainable use of biological diversity, taking into account the special needs of developing countries.

2. Such exchange of information shall include exchange of results of technical, scientific and socio-economic research, as well as information on training and surveying programmes, specialized knowledge, indigenous and traditional

í sameiningu við þá tækni sem vísað er til í 1. tl. 16. gr. Þau skulu einnig, þar sem mögulegt er, taka til endursendingar upplýsinga til heimalands.

18. gr.

Tæknileg og vísindaleg samvinna

1. Samningsaðilar skulu stuðla að alþjóðlegri, tæknilegri og vísindalegri samvinnu á sviði verndar og sjálfbærrar notkunar líffræðilegrar fjölbreytni þar sem nauðsyn krefur með aðstoð viðeigandi alþjóðlegra og þjóðlegra stofnana.

2. Hver samningsaðili skal við framkvæmd samnings þessa, efla tæknilega og vísindalega samvinnu við aðra samningsaðila, sérstaklega þróunarríkin, meðal annars með þróun og framkvæmd stefnu hvers ríkis í huga. Við að stuðla að slíkri samvinnu ætti að gefa sérstakan gaum að því að þróa og efla hæfileika hvernar þjóðar með þróun mannglegra auðlinda og uppbyggingu stofnana.

3. Ráðstefna aðila skal á fyrsta fundi sínum ákveða hvernig koma eigi á fót kerfi fyrir upplýsingamiðlun til að stuðla að og auðvelda tæknilega og vísindalega samvinnu.

4. Samningsaðilar skulu í samræmi við löggjöf og stefnu hvernar þjóðar, ýta undir og efla aðferðir um samvinnu um þróun og notkun tækni, þar með talin hefðbundin og rótgróin tækni, við að ná markmiðum þessa samnings. Í því skyni skulu samningsaðilar einnig stuðla að samvinnu í þjálfun starfslíðs og skiptum á sérfræðingum.

5. Samningsaðilar skulu, með fyrirvara um gagnkvæman samning, stuðla að því að koma á fót sameiginlegum rannsóknaráætlunum og sameiginlegu framtaki um þróun tækni sem varðar markmið þessa samnings.

19. gr.

Meðferð líftækni og dreifing hagnaðar af henni

1. Hver samningsaðili skal gera ráðstafanir varðandi löggjöf, stjórnun eða stefnu eftir því sem við á til að sjá fyrir virkri þátttöku þeirra samningsaðila í líftæknilegri rannsóknastarfsemi, einkum þróunarlanda sem leggja til erfðaauðlindir fyrir slíkar rannsóknir og þar sem gjörlegt er hjá slíkum samningsaðilum.

knowledge as such and in combination with the technologies referred to in Article 16, paragraph 1. It shall also, where feasible, include repatriation of information.

Article 18

Technical and Scientific Cooperation

1. The Contracting Parties shall promote international technical and scientific cooperation in the field of conservation and sustainable use of biological diversity, where necessary, through the appropriate international and national institutions.

2. Each Contracting Party shall promote technical and scientific cooperation with other Contracting Parties, in particular developing countries, in implementing this Convention, inter alia, through the development and implementation of national policies. In promoting such cooperation, special attention should be given to the development and strengthening of national capabilities, by means of human resources development and institution building.

3. The Conference of the Parties, at its first meeting, shall determine how to establish a clearing-house mechanism to promote and facilitate technical and scientific cooperation.

4. The Contracting Parties shall, in accordance with national legislation and policies, encourage and develop methods of cooperation for the development and use of technologies, including indigenous and traditional technologies, in pursuance of the objectives of this Convention. For this purpose, the Contracting Parties shall also promote cooperation in the training of personnel and exchange of experts.

5. The Contracting Parties shall, subject to mutual agreement, promote the establishment of joint research programmes and joint ventures for the development of technologies relevant to the objectives of this Convention.

Article 19

Handling of Biotechnology and Distribution of its Benefits

1. Each Contracting Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to provide for the effective participation in biotechnological research activities by those Contracting Parties, especially developing countries, which provide the genetic resources for such research, and where feasible in such Contracting Parties.

2. Hver samningsaðili skal gera allar mögulegar ráðstafanir til að stuðla að og efla forgangsaðgang á heiðarlegum og sanngjörnum grundvelli handa samningsaðilum, einkum þróunarlöndum, að niðurstöðum og hagnaði af líftækni byggðri á erfðauðlindum sem þeir samningsaðilar hafa látið í té. Slíkur aðgangur skal vera samkvæmt skilmálum sem gagnkvæmt er samið um.

3. Aðilar skulu íhuga þörfina fyrir viðauka og gerð hans þar sem settar eru fram viðeigandi aðferðir, þar með talinn sérstaklega fyrirfram upplýstur samningur, á sviði örugggra flutninga, meðhöndlun og notkun hvers konar lifandi breyttra lífvera sem stafa af líftækni sem kann að hafa skaðleg áhrif á vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni.

4. Hver samningsaðili skal sjálfur eða með því að skylda sérhvern einstakling eða lögaðila innan lögsögu hans sem leggur fram þær lífverur sem vísað er til í 3. tl. hér að framan, til að leggja fram allar fánlegar upplýsingar um notkun og öryggisreglur sem krafist er af þeim samningsaðila við meðhöndlun á slíkum lífverum sem og allar tiltækar upplýsingar um möguleg skaðleg áhrif þeirra sérstöku lífvera sem um er að ræða, handa þeim samningsaðila sem flytja á þær lífverur til.

20. gr.

Fjármagn

1. Í samræmi við getu sína skuldbindur hver samningsaðili sig til að leggja fram fjárhagslegan stuðning og hvata varðandi þá þjóðarstarfsemi sem ætlað er að ná markmiðum þessa samnings, í samræmi við þjóðaráform hans, forgangsrétt og áætlanir.

2. Þróuð aðildarlönd skulu leggja fram nýtt og aukið fjármagn til að gera þróunarlöndum sem eru aðilar, kleift að rísa undir öllum samþykktum viðbótarkostnaði sínum við framkvæmd aðgerða sem fullnægja skilyrðum þessa samnings og að hafa gagn af ákvæðum hans og þeim kostnaði sem samkomulag hefur orðið um hjá þróunarlandi sem er aðili og stofnun sem vísað er til í 21. gr. í samræmi við stefnu, áætlun, forgangsverkefni og hæfnisviðmiðanir og vísbendandi skrá yfir viðbótarkostnað sem þing aðila hefur komið á fót. Aðrir aðilar, þar með talin lönd sem eru að breyta yfir í markaðsbúskap, mega sjálfviljugir takast á hendur skyldur þróaðra aðildarlönda. Vegna þessarar

2. Each Contracting Party shall take all practicable measures to promote and advance priority access on a fair and equitable basis by Contracting Parties, especially developing countries, to the results and benefits arising from biotechnologies based upon genetic resources provided by those Contracting Parties. Such access shall be on mutually agreed terms.

3. The Parties shall consider the need for and modalities of a protocol setting out appropriate procedures, including, in particular, advance informed agreement, in the field of the safe transfer, handling and use of any living modified organism resulting from biotechnology that may have adverse effect on the conservation and sustainable use of biological diversity.

4. Each Contracting Party shall, directly or by requiring any natural or legal person under its jurisdiction providing the organisms referred to in paragraph 3 above, provide any available information about the use and safety regulations required by that Contracting Party in handling such organisms, as well as any available information on the potential adverse impact of the specific organisms concerned to the Contracting Party into which those organisms are to be introduced.

Article 20

Financial Resources

1. Each Contracting Party undertakes to provide, in accordance with its capabilities, financial support and incentives in respect of those national activities which are intended to achieve the objectives of this Convention, in accordance with its national plans, priorities and programmes.

2. The developed country Parties shall provide new and additional financial resources to enable developing country Parties to meet the agreed full incremental costs to them of implementing measures which fulfil the obligations of this Convention and to benefit from its provisions and which costs are agreed between a developing country Party and the institutional structure referred to in Article 21, in accordance with policy, strategy, programme priorities and eligibility criteria and an indicative list of incremental costs established by the Conference of the Parties. Other Parties, including countries undergoing the process of transition to a market economy, may voluntarily assume the

greinar skal þing aðila á fyrsta fundi sínum semja skrá yfir þróuð aðildarlönd og aðra aðila sem sjálfviljugir takast á hendur skuldbindingar þróaðra aðildarlanda. Þing aðila skal með reglulegu millibili endurskoða og breyta skránni ef nauðsynlegt þykir. Einnig er hvatt til frjálstra framlaga frá öðrum löndum og stöðum. Við framkvæmd þessara skuldbindinga skal reikna með að þörf sé á nægilegu, fyrirsjáanlegu og tímanlegu flæði sjóða og mikilvægt að aðilar á skránni, sem leggja fram sinn skerf, skipti með sér byrðinni.

3. Þróuðum aðildarlöndum er heimilt að leggja fram, og þróunarlöndum sem eru aðilar að notfæra sér, fjármagn er tengist framkvæmd samnings þessa eftir tvíhliða, svæðisbundnum og öðrum fjöhlíða leiðum.

4. Hve vel þróunarlöndum sem eru aðilar tekst að standa við skuldbindingar sínar samkvæmt samningi þessum, er komið undir virkri framkvæmd þróaðra aðildarlanda á skuldbindingum sínum samkvæmt samningi þessum varðandi fjármagn og miðlun tækni og munu þau taka fullt tillit til þess að efnahagsleg og félagsleg þróun og útrýming fátæktar séu þau forgangsverkefni sem vega þyngst á metunum hjá þróunarlöndum sem eru aðilar.

5. Í aðgerðum sínum varðandi fjármögnun og miðlun tækni skulu aðilar taka fullt tillit til sérþarfa og sérstöðu hinna minnst þróuðu landa.

6. Samningsaðilar skulu einnig taka til ihugunar hin sérstöku skilyrði sem stafa af því að vera háður líffræðilegri fjölbreytni, dreifingu hennar og staðsetningu innan þróaðra aðildarlanda, einkum lítilla eyríkja.

7. Einnig skal taka tillit til sérstakrar aðstöðu þróunarlanda, þar með talin þau lönd sem eru mjög viðkvæm frá umhverfislegu sjónarmiði, til dæmis gróðurlaus og hálfgróðurlaus svæði, strandsvæði og fjallahéruð.

obligations of the developed country Parties. For the purpose of this Article, the Conference of the Parties, shall at its first meeting establish a list of developed country Parties and other Parties which voluntarily assume the obligations of the developed country Parties. The Conference of the Parties shall periodically review and if necessary amend the list. Contributions from other countries and sources on a voluntary basis would also be encouraged. The implementation of these commitments shall take into account the need for adequacy, predictability and timely flow of funds and the importance of burden-sharing among the contributing Parties included in the list.

3. The developed country Parties may also provide, and developing country Parties avail themselves of, financial resources related to the implementation of this Convention through bilateral, regional and other multilateral channels.

4. The extent to which developing country Parties will effectively implement their commitments under this Convention will depend on the effective implementation by developed country Parties of their commitments under this Convention related to financial resources and transfer of technology and will take fully into account the fact that economic and social development and eradication of poverty are the first and overriding priorities of the developing country Parties.

5. The Parties shall take full account of the specific needs and special situation of least developed countries in their actions with regard to funding and transfer of technology.

6. The Contracting Parties shall also take into consideration the special conditions resulting from the dependence on, distribution and location of, biological diversity within developing country Parties, in particular small island States.

7. Consideration shall also be given to the special situation of developing countries, including those that are most environmentally vulnerable, such as those with arid and semi-arid zones, coastal and mountainous areas.

21. gr.

Fjármálastofnun

1. Til skal vera stofnun til að útvega fjármagn til þróunarlanda sem aðilar eru vegna samnings þessa í formi styrkja eða tilslakana, en aðalþáttum þeirra er lýst í þessari grein. Stofnunin skal starfa undir stjórn og leiðsögn þings aðila vegna samnings þessa og bera ábyrgð gagnvart því. Starfsemi stofnunarinnar skal annast sú stofnunargerð sem þing aðila kann að ákveða á fyrsta fundi sínum. Í samræmi við samning þennan skal ráðstefna aðila ákveða stefnu, aðferðir, forgangsáætlun og hæfnisviðmiðanir varðandi aðgang að og nýtingu á slíkum auðlindum. Framlöggin skulu vera slík að þau reikni með nauðsyn þess að sjá fyrir nægilegu og tímanlegu flæði sjóða sem getið er í 20. gr. í samræmi við það auðlindamagn sem þörf er á og þing aðila ákveður með reglulegu millibili og mikilvægi þess að jafna byrðunum meðal framlagsveitenda sem getið er um á skránni sem vísað er til í tl. 20. gr. 2. tl. Þróuð aðildarlönd geta einnig lagt fram frjáls framlög sem og önnur lönd og gjafarar. Stofnunin skal starfa samkvæmt lýðræðislegu og skýru stjórnunarkerfi.

1

2. Samkvæmt markmiðum samnings þessa skal þing aðila ákveða á fyrsta fundi sínum stefnu, aðferðir og forgangsáætlun sem og sundurliðaðar viðmiðanir og leiðbeiningar um aðgangsrétt að og nýtingu á fjármagni þar með talið eftirlit með og mat á fóstum grundvelli á slíkri nýtingu. Þing aðila skal ákveða með hvaða fyrirkomulagi skuli hrinda í framkvæmd tl. 1 hér að framan eftir að hafa ráðgast við þá stofnunargerð sem falið var að stjórna fjármálastofnuninni.

3. Þing aðila skal kanna virkni þeirrar stofnunar sem komið er á samkvæmt grein þessari, þar með taldar þær viðmiðanir og leiðbeiningar sem vísað er til í tl. 2 hér að framan eigi síðar en tveimur árum eftir gildistöku þessa samnings og reglulega eftir það. Á grundvelli slíkrar athugunar skal þingið gera viðeigandi ráðstafanir til að bæta virkni stofnunarinnar ef þurfa þykir.

4. Samningsaðilar skulu athuga að efla þær

Article 21

Financial Mechanism

1. There shall be a mechanism for the provision of financial resources to developing country Parties for purposes of this Convention on a grant or concessional basis the essential elements of which are described in this Article. The mechanism shall function under the authority and guidance of, and be accountable to, the Conference of the Parties for purposes of this Convention. The operations of the mechanism shall be carried out by such institutional structure as may be decided upon by the Conference of the Parties at its first meeting. For purposes of his Convention, the Conference of the Parties shall determine the policy, strategy, programme priorities and eligibility criteria relating to the access to and utilization of such resources. The contributions shall be such as to take into account the need for predictability, adequacy and timely flow of funds referred to in Article 20 in accordance with the amount of resources needed to be decided periodically by the Conference of the Parties and the importance of burden-sharing among the contributing Parties included in the list referred to in Article 20, paragraph 2. Voluntary contributions may also be made by the developed country Parties and by other countries and sources. The mechanism shall operate within a democratic and transparent system of governance.

2. Pursuant to the objectives of this Convention, the Conference of the Parties shall at its first meeting determine the policy, strategy and programme priorities, as well as detailed criteria and guidelines for eligibility for access to and utilization of the financial resources including monitoring and evaluation on a regular basis of such utilization. The Conference of the Parties shall decide on the arrangements to give effect to paragraph 1 above after consultation with the institutional structure entrusted with the operation of the financial mechanism.

3. The Conference of the Parties shall review the effectiveness of the mechanism established under this Article, including the criteria and guidelines referred to in paragraph 2 above, not less than two years after the entry into force of this Convention and thereafter on a regular basis. Based on such review, it shall take appropriate action to improve the effectiveness of the mechanism if necessary.

4. The Contracting Parties shall consider

fjármálastofnanir sem fyrir eru til að útvega fjármagn fyrir vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni.

22. gr.
Tengsl við aðra alþjóðasamninga

1. Ákvæði samnings þessa skulu ekki hafa áhrif á réttindi og skyldur neins samningsaðila sem rekja má til einhvers alþjóðlegs samnings sem til er, nema þar sem beiting slíkra réttinda eða kvaða myndi valda líffræðilegri fjölbreytni alvarlegum skaða eða ógnun.

2. Samningsaðilar skulu framkvæma samning þennan með tilliti til sjávarumhverfis í samræmi við réttindi og skyldur ríkja samkvæmt hafrétti.

23. gr.
Ráðstefna aðila

1. Þing aðila er hér með komið á fót. Fyrsti þingfundur aðila skal boðaður af framkvæmdastjóra umhverfisstofnunar Sameinuðu þjóðanna eigi síðar en einu ári eftir gildistöku þessa samnings. Eftir það skulu reglulegir þingfundir aðila haldnir með reglulegu millibili sem þingið ákveður á fyrsta fundi sínum.

2. Aukþingfundir aðila skulu haldnir á þeim tímum sem þingið kann að telja nauðsynlegt eða samkvæmt skriflegri beiðni einhvers aðila, að því tilskildu að innan hálfis árs frá því að skrifstofan tilkynnti þeim um beiðnina sé hún studd af að minnsta kosti einum þriðja hluta aðila.

3. Þing aðila skal með einróma álitum ákveða og samþykkja starfsreglur fyrir sig og hverja þá undirnefnd sem sem hún kann að koma á fót sem og fjármálareglur varðandi fjármögnun skrifstofunnar. Á hverjum reglulegum fundi skal hún samþykkja fjárhagsáætlun fyrir fjárhags tímabilið fram að næsta reglulegum fundi.

4. Þing aðila skal fylgjast með framkvæmd þessa samnings og skal í þeim tilgangi:

a. ákveða hvernig og hve oft skuli senda þær upplýsingar sem leggja skal fram í samræmi við 26. gr. og skoða slíkar upplýsingar sem og þær skýrslur sem einhver undirnefnd hefur lagt fram,

b. endurskoða vísindalegar, tæknilegar og

strengthening existing financial institutions to provide financial resources for the conservation and sustainable use of biological diversity.

Article 22
Relationship with other International Conventions

1. The provisions of this Convention shall not affect the rights and obligations of any Contracting Party deriving from any existing international agreement, except where the exercise of those rights and obligations would cause a serious damage or threat to biological diversity.

2. Contracting Parties shall implement this Convention with respect to the marine environment consistently with the rights and obligations of States under the law of the sea.

Article 23
Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties is hereby established. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Executive Director of the United Nations Environment Programme not later than one year after the entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be determined by the Conference at its first meeting.

2. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

3. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt rules of procedure for itself and for any subsidiary body it may establish, as well as financial rules governing the funding of the Secretariat. At each ordinary meeting, it shall adopt a budget for the financial period until the next ordinary meeting.

4. The Conference of the Parties shall keep under review the implementation of this Convention, and, for this purpose, shall:

(a) Establish the form and the intervals for transmitting the information to be submitted in accordance with Article 26 and consider such information as well as reports submitted by any subsidiary body;

(b) Review scientific, technical and

tæknifræðilegar ráðleggingar um líffræðilega fjölbreytni sem látnar eru í té samkvæmt 25. gr.,

c. fjalla um og samþykkja eftir því sem þörf er á, bókanir samkvæmt 28. gr.,

d. fjalla um og samþykkja eftir því sem þörf er á, í samræmi við 29. og 30. gr., breytingar við samning þennan og viðauka hans,

e. fjalla um breytingar við hverja bókun og hvern viðauka við hana og ef sú ákvörðun er tekin, mæla með samþykkt þeirra við aðila að umræddri bókun,

f. fjalla um og samþykkja, eftir því sem þörf krefur, í samræmi við 30. gr. viðbótarviðauka við samning þennan,

g. stofna þær undirnefndir, einkum til að sjá fyrir vísindalegum og tæknilegum ráðleggingum, sem taldar eru nauðsynlegar fyrir framkvæmd þessa samnings,

h. hafa fyrir tilstuðlan skrifstofunnar samband við framkvæmdanefndir samninga er fjalla um mál sem samningur þessi nær til í því skyni að koma á viðeigandi samvinnusniði við þær og

i. fjalla um og ráðast í hverjar þær viðbótaraðgerðir sem þörf kann að vera á til að ná markmiðum þessa samnings í ljósi þeirrar reynslu sem fengist hefur við framkvæmd hans.

5. Sameinuðu þjóðirnar, sérstofnanir þeirra og Alþjóðakjarnorku-málastofnunin sem og hvert það ríki sem ekki er aðili að samningi þessum, hafa heimild til að eiga áheymarfulltrúa á þingi aðila. Hverri annarri nefnd eða stofnun, hvort sem hún er á vegum ríkis eða félagasamtaka, sem fullhæf er á sviði umhverfisverndar og sjálbærrar notkunar á líffræðilegri fjölbreytni og hefur tilkynnt skrifstofunni um þá ósk sína að eiga áheymarfulltrúa á fundi hjá þingi aðila, skal veittur aðgangur nema að minnsta kosti einn þriðji hluti viðstaddra aðila sé því mótfallinn. Aðgangur og þátttaka áheymarfulltrúa skal vera háð þeim starfsreglum sem þing aðila hefur samþykkt.

24. gr.

Skrifstofa

1. Skrifstofa er hér með sett á stofn. Hlutverk hennar skal vera:

a. að undirbúa og þjónusta fundi hjá þingi aðila sem kveðið er á um í 23. gr.,

b. að inna af hendi þau störf sem henni eru falin í hvaða bókun sem er,

technological advice on biological diversity provided in accordance with Article 25;

(c) Consider and adopt, as required, protocols in accordance with Article 28;

(d) Consider and adopt, as required, protocols in accordance with Article 30, amendments to this Convention and its annexes;

(e) Consider amends to any protocol, as well as to any annexes thereto, and, if so decided, recommend their adoption to the parties to the protocol concerned;

(f) Consider and adopt, as required, in accordance with Article 30, additional annexes to this Convention;

(g) Establish such subsidiary bodies, particularly to provide scientific and technical advice, as are deemed necessary for the implementation of this Convention;

(h) Contact, through the Secretariat, the executive bodies of conventions dealing with matters covered by this Convention with a view to establishing appropriate forms of cooperation with them; and

(i) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention in the light of experience gained in its operation.

5. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not Party to this Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties. Any other body or agency, whether governmental or non-governmental, qualified in fields relating to conservation and sustainable use of biological diversity, which has informed the Secretariat of its wish to be represented as an observer at a meeting of the Conference of the Parties, may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

Article

24. Secretariat

1. A Secretariat is hereby established. Its functions shall be:

(a) To arrange for and service meetings of the Conference of the Parties provided for in Article 23;

(b) To perform the functions assigned to it by any protocol;

c. að semja skýrslur um framkvæmd á störfum hennar samkvæmt samningi þessum og leggja þær fyrir þing aðila,

d. að gæta samræmis við störf annarra alþjóðlegra stofnana og taka sérstaklega þátt í þeirri stjórnunar- og samningstillhögun sem þörf kann að vera á til að hún ræki störf sín á skilvirkan hátt og

e. að leysa af hendi önnur þau störf sem þing aðila kann að ákveða.

2. Á fyrsta venjulega fundi sínum skal þing aðila útnefna skrifstofu úr hópi þeirra hæfu alþjóðlegu stofnana sem hafa látið í ljós að þær séu fúsar til að vinna störf skrifstofunnar samkvæmt samningi þessum.

25. gr.

Undirnefnd um vísindaleg, tæknileg og tæknifræðileg ráð

1. Undirnefnd til að annast vísindalegar, tæknilegar og tæknifræðilegar ráðleggingar, er hér með komið á fót til að láta þingi aðila í té, og eftir því sem við á öðrum undirnefndum hennar, tímabærar ráðleggingar um framkvæmd þessa samnings. Neftnd þessi skal vera öllum aðilum opin til þátttöku og skal vera þverfagleg. Hún skal samanstanda af fulltrúum ríkja sem færir eru á viðkomandi sérfræðisviðum. Skal hún gefa þingi aðila skýrslur um alla þætti starfs síns með reglulegu millibili.

2. Samkvæmt heimild þings aðila og í samræmi við viðmiðunarreglur sem þingið hefur ákveðið og að beiðni þess skal nefnd þessi:

a. annast vísindalegt og tæknilegt mat á stöðu líffræðilegrar fjölbreytni,

b. semja vísindalegt og tæknilegt mat á áhrifum þeirra mismunandi ráðstafana sem gerðar eru samkvæmt ákvæðum þessa samnings,

c. benda á hátækni sem er skilvirk, stuðlar að nýsköpun og er í samræmi við það sem best gerist á hverjum tíma og þekkingu á vernd og sjálfbærri notkun líffræðilegrar fjölbreytni og gefa ráð um leiðir til að stuðla að þróun og/eða miðlun slíkrar tækni,

d. gefa ráð um vísindalegar áætlanir og alþjóðlega samvinnu í rannsóknnum og þróun varðandi vernd og sjálfbæra notkun líffræðilegrar fjölbreytni og

e. svara vísindalegum, tæknilegum, tæknifræðilegum og aðferðafræðilegum spurn-

(c) To prepare reports on the execution of its functions under this Convention and present them to the Conference of the Parties;

(d) To coordinate with other relevant international bodies and, in particular to enter into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and

(e) To perform such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

2. At its first ordinary meeting, the Conference of the Parties shall designate the secretariat from amongst those existing competent international organizations which have signified their willingness to carry out the secretariat functions under this Convention.

Article 25

Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice

1. A subsidiary body for the provision of scientific, technical and technological advice is hereby established to provide the Conference of the Parties and, as appropriate, its other subsidiary bodies with timely advice relating to the implementation of this Convention. This body shall be open to participation by all Parties and shall be multidisciplinary. It shall comprise government representatives competent in the relevant field of expertise. It shall report regularly to the Conference of the Parties on all aspects of its work.

2. Under the authority of and in accordance with guidelines laid down by the Conference of the Parties, and upon its request, this body shall:

(a) Provide scientific and technical assessments of the status of biological diversity;

(b) Prepare scientific and technical assessments of the effects of types of measures taken in accordance with the provisions of this Convention;

(c) Identify innovative, efficient and state-of-the-art technologies and know-how relating to the conservation and sustainable use of biological diversity and advise on the ways and means of promoting development and/or transferring such technologies;

(d) Provide advice on scientific programmes and international cooperation in research and development related to conservation and sustainable use of biological diversity; and

(e) Respond to scientific, technical, technological and methodological questions that the

ingum sem þing aðila og undirnefndir þess kunna að leggja fyrir nefndina.

3. Þing aðila getur skilgreint nánar hlutverk, viðmiðunarskilmála, skipulag og rekstur nefndar þessarar.

26. gr.
Skýrslur

Hver samningsaðili skal með ákveðnu millibili, sem þing aðila ákveður, leggja fyrir ráðstefnu aðila skýrslur um aðgerðir sem hann hefur gripið til, til þess að framkvæma ákvæði þessa samnings og hvaða árangur hafi náðst með þeim aðgerðum varðandi markmið samnings þessa.

27. gr.
Lausn deilumála

1. Nú rís deila milli samningsaðila um túlkun eða framkvæmd þessa samnings, skulu hlutaðeigandi aðilar leitast við að leysa málið með samningaviðræðum.

2. Nái viðkomandi aðilar ekki samkomulagi, geta þeir í sameiningu leitað aðstoðar eða farið fram á milligöngu þriðja aðila.

3. Þegar ríki eða svæðisstofnun um efna-
hagssamvinnu fullgildir, staðfestir, samþykkir eða gerist aðili að samningi þessum, getur það/hún lýst því yfir skriflega við vörsluaðila að leysist deila ekki í samræmi við 1. eða 2. tl. hér að framan fallist það/hún á að skylt sé að hlíta annarri eða báðum eftirfarandi leiðum til lausnar deilunni:

- a. gerðardómi, í samræmi við þær reglur sem ákveðnar eru í 1. hluta viðauka II,
- b. vísun deilunnar til Alþjóðadómstólsins.

4. Hafi deiluaðilar ekki, í samræmi við 3.tl. hér að framan, samþykkt sömu eða neina málsmeðferð, skal deilan lögð í sátt í samræmi við 2. hluta í viðauka II nema aðilarnir fallist á annað.

5. Ákvæði greinar þessarar skulu gilda varðandi hverja bókun nema þegar annað er kveðið á um í viðkomandi bókun.

28. gr.
Samþykkt bókana

1. Samningsaðilar skulu hafa samvinnu um

Conference of the Parties and its subsidiary bodies may put to the body.

3. The functions, terms of reference, organization and operation of this body may be further elaborated by the Conference of the Parties.

Article 26
Reports

Each Contracting Party shall, at intervals to be determined by the Conference of the Parties, present to the Conference of the Parties, report on measures which it has taken for the implementation of the provisions of this Convention and their effectiveness in meeting the objectives of this Convention.

Article 27
Settlement of Disputes

1. In the event of a dispute between Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the parties concerned shall seek solution by negotiation.

2. If the parties concerned cannot reach agreement by negotiation, they may jointly seek the good offices of, or request mediation by, a third party.

3. When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a State or regional economic integration organization may declare in writing to the Depositary that for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 or paragraph 2 above, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory:

- (a) Arbitration in accordance with the procedure laid down in Part 1 of Annex II;
- (b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.

4. If the parties to the dispute have not, in accordance with paragraph 3 above, accepted the same or any procedure, the dispute shall be submitted to conciliation in accordance with Part 2 of Annex II unless the parties otherwise agree.

5. The provisions of this Article shall apply with respect to any protocol except as otherwise provided in the protocol concerned.

Article 28
Adoption of Protocols

1. The Contracting Parties shall cooperate in

orðalag og samþykkt bókana við samning þennan.

2. Bókanir skulu samþykktar á þingfundi aðila.

3. Texta hverrar bókunar, sem tillaga er gerð um, skal skrifstofan senda samningsaðilum að minnsta kosti sex mánuðum fyrir slíkan fund.

29. gr.

Breyting á samningnum eða bókunum

1. Sérhver samningsaðili getur gert tillögu um breytingar við samning þennan. Hvaða aðili sem er getur gert tillögu um breytingar við hvaða bókun sem er.

2. Breytingar við samning þennan skulu samþykktar á þingfundi aðila. Breytingar við hverja bókun skulu samþykktar á fundi þeirra sem eru aðilar að bókuninni sem um ræðir. Texta hverrar breytingartillögu við samning þennan eða einhverja bókun sem tillaga er um, nema kveðið sé á um annað í slíkri bókun, skal skrifstofan senda aðilum að umræddu skjali að minnsta kosti sex mánuðum fyrir þann fund er tillagan er borin upp til samþykktar. Skrifstofan skal einnig senda breytingartillögur þeim aðilum er undirritað hafa samning þennan til upplýsingar.

3. Aðilar skulu gera sitt ítrasta til að ná samkomulagi um hverja breytingartillögu við samning þennan eða bókun með almennri samstöðu. Hafi allar slíkar tilraunir reynst árangurslausar og samkomulag ekki tekist skal breytingin, ef allt annað bregst, samþykkt með tveimur þriðju hluta atkvæða þeirra aðila að umræddu skjali sem viðstaddir eru og greiða atkvæði á fundinum og skal vörsluaðili senda hana öllum aðilum til fullgildingar, staðfestingar eða samþykktar.

4. Vörsluaðila skal tilkynnt skriflega um fullgildingu, staðfestingu eða samþykkt breytinganna. Breytingar sem samþykktar eru samkvæmt 3. tl. skulu öðlast gildi gagnvart þeim aðilum sem hafa staðfest þær á níutugasta degi eftir að fullgildingar-, staðfestingar-, eða samþykktarskjölin eru afhent af að minnsta kosti tveimur þriðju hluta samningsaðila eða aðila að bókuninni sem um ræðir, nema annað kunni að vera kveðið á um í slíkri bókun. Eftir það skulu breytingarnar öðlast gildi gagnvart hverjum öðrum aðila á níutugasta degi frá því að sá aðili afhendir skjal sitt um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki breytinganna.

5. Vegna greinar þessarar merkir „aðilar sem

the formulation and adoption of protocols to this Convention.

2. Protocols shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties.

3. The text of any proposed protocol shall be communicated to the Contracting Parties by the Secretariat at least six months before such a meeting.

Article 29

Amendment of the Convention or Protocols

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Contracting Party. Amendments to any protocol may be proposed by any Party to that protocol.

2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties to the Protocol in question. The text of any proposed amendment to this Convention or to any protocol, except as may otherwise be provided in such protocol, shall be communicated to the Parties to the instrument in question by the secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories to this Convention for information.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention or to any protocol by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a two-third majority vote of the Parties to the instrument in question present and voting at the meeting, and shall be submitted by the Depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval.

4. Ratification, acceptance or approval of amendments shall be notified to the Depositary in writing. Amendments adopted in accordance with paragraph 3 above shall enter into force among Parties having accepted them on the ninetieth day after the deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by at least two thirds of the Contracting Parties to this Convention or of the Parties to the protocol concerned, except as may otherwise be provided in such protocol. Thereafter the amendments shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendments.

5. For the purposes of this Article, "Parties

viðstaddir eru og atkvæði greiða“ aðila sem viðstaddir eru og greiða atkvæði með eða móti.

present and voting” means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

30. gr.

Samþykkt eða breyting á viðaukum

1. Viðaukar við samning þennan eða hverja bókun skulu vera óaðskiljanlegur hluti samningsins eða þeirrar bókunar eftir því sem við á og ef ekki er skýrt kveðið á um annað er tilvísun í samning þennan eða bókanir hans um leið tilvísun í sérhverjum viðauka við hann. Slíkir viðaukar skulu takmarkaðir við réttarfræðileg, vísindaleg, tæknileg og stjórnsýsluleg málefni.

2. Að því undanskildu að annað kunnist að vera kveðið á um í einhverri bókun varðandi viðauka hennar, skal eftirfarandi málsmeðferð gilda um tillögu, samþykkt og gildistöku viðbótarviðauka við samning þennan eða viðauka við hvaða bókun sem er:

a. viðaukar við samning þennan eða sérhverja bókun skulu lagðir til og samþykktir samkvæmt þeirri tilhögun sem kveðið er á um í 29. gr.,

b. sérhver sá aðili sem ekki getur samþykkt viðbótarviðauka við samning þennan eða viðauka við sérhverja bókun sem hann er aðili að skal tilkynna vörsluhafa það skriflega innan eins árs frá tilkynningu vörsluhafa um samþykktina. Vörsluhafi skal tafarlaust tilkynna öllum aðilum um hverja slíka tilkynningu sem borist hefur. Aðila er heimilt hvenær sem er að afturkalla fyrri yfirlýsingu um andmæli og viðaukarnir skulu því næst öðlast gildi gagnvart þeim aðila samkvæmt c-lið hér á eftir,

c. þegar liðið er eitt ár frá tilkynningu vörsluhafa um samþykktina, skal viðaukinn taka gildi gagnvart öllum aðilum að samningi þessum, eða sérhverri viðeigandi bókun, sem ekki hafa lagt fram tilkynningu í samræmi við ákvæði b-liðs hér að ofan.

3. Tillaga, samþykkt og gildistaka breytinga við viðauka við samning þennan eða hverja bókun skulu háðar sömu reglum og tillaga, samþykkt og gildistaka viðauka við samninginn eða viðauka við hverja bókun.

4. Ef viðbótarviðauki eða breyting á viðauka er tengd breytingu við samning þennan eða nokkra bókun, skal viðbótarviðaukinn eða breytingin ekki ganga í gildi fyrr en breytingin

Article 30

Adoption and Amendment of Annexes

1. The annexes to this Convention or to any protocol shall form an integral part of the Convention or of such protocol, as the case may be, and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention or its protocols constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to procedural, scientific, technical and administrative matters.

2. Except as may be otherwise provided in any protocol with respect to its annexes, the following procedure shall apply to the protocol, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention or of annexes to any protocol:

(a) Annexes to this Convention or to any protocol shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in Article 29;

(b) Any Party that is unable to approve an additional annex to this Convention or an annex to any protocol to which it is Party shall so notify the Depositary, in writing, within one year from the date of the communication of the adoption by the Depositary. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time withdraw a previous declaration of objection and the annexes shall thereupon enter into force for that Party subject to subparagraph (c) below;

(c) On the expiry of one year from the date of the communication of the adoption by the Depositary, the annex shall enter into force for all Parties to this Convention or to any protocol concerned which have not submitted a notification in accordance with the provisions of subparagraph (b) above.

3. The proposal, adoption and entry into force of amendments to annexes to this Convention or to any protocol shall be subject to the same procedure as for the proposal, adoption and entry into force of annexes to the Convention or annexes to any protocol.

4. If an additional annex or an amendment to an annex is related to an amendment to this Convention or to any protocol, the additional annex or amendment shall not enter into force

við samninginn eða bókunin sem um ræðir öðlast gildi.

**31. gr.
Atkvæðisréttur**

1. Hver samningsaðili að samningi þessum eða hverri bókun skal hafa eitt atkvæði, að öðru leyti en því sem kveðið er á um í 2. tl. hér á eftir.

2. Svæðisstofnanir um efnahagssamvinnu skulu neyta atkvæðaréttar síns í málum innan valdamarka sinna með þeim atkvæðafjölda sem nemur fjölda aðildarríkja þeirra sem eru aðilar að samningi þessum eða viðeigandi bókun. Slíkar stofnanir skulu ekki neyta atkvæðaréttar síns ef aðildarríki þeirra neyta atkvæðaréttar síns og öfugt.

**32. gr.
Tengsl milli samnings þessa og bókana hans**

1. Ríki eða svæðisstofnun um efnahagssamvinnu getur ekki orðið aðili að bókun nema það/hún sé eða verði um leið aðili að samningi þessum.

2. Ákvarðanir samkvæmt einhverri bókun skulu aðeins teknar af aðilum að þeirri bókun sem um er að ræða. Hver samningsaðili sem ekki hefur fullgilt, staðfest eða samþykkt bókun hefur heimild til að taka þátt í fundi aðila að þeirri bókun sem áheymarfulltrúi.

**33. gr.
Undirritun**

Samningur þessi skal liggja frammi til undirritunar í Ríó de Janeiro af hálfu allra ríkja og hverri svæðisstofnun um efnahagssamvinnu frá 5. júní 1992 til 14. júní 1992 og í aðalstöðvum Sameinuðu þjóðanna í New York frá 15. júní 1992 til 4. júní 1993.

**34. gr.
Fullgilding, staðfesting eða samþykkt**

1. Samningur þessi og sérhver bókun skal háð fullgilding, staðfestingu eða samþykkt ríkja og svæðisstofnana um efnahagssamvinnu. Fullgildingar-, staðfestingar- eða samþykktarskjöl skal fela vörsluaðila til varðveislu.

2. Hver sú stofnun, sem lýst er í 1. tl. hér að framan og gerist aðili að samningi þessum eða einhverri bókun án þess að nokkurt aðildarríki hennar sé samningsaðili, skal háð öllum

until such time as the amendment to the Convention or to the protocol concerned enters into force.

**Article 31
Right to Vote**

1. Except as provided for in paragraph 2 below, each Contracting Party to this Convention or to any protocol shall have one vote.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Contracting Parties to this Convention or the relevant protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

**Article 32
Relationship between this Convention and Its Protocols**

1. A State or a regional economic integration organization may not become a Party to a protocol unless it is, or becomes at the same time, a Contracting Party to this Convention.

2. Decisions under any protocol shall be taken only by the Parties to the protocol concerned. Any Contracting Party that has not ratified, accepted or approved a protocol may participate as an observer in any meeting of the parties to that protocol.

**Article 33
Signature**

This Convention shall be open for signature at Rio de Janeiro by all States and any regional economic integration organization from 5 June 1992 until 14 June 1992, and at the United Nations Headquarters in New York from 15 June 1992 to 4 June 1993.

**Article 34
Ratification, Acceptance or Approval**

1. This Convention and any protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by regional economic integration organizations. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depositary.

2. Any organization referred to in paragraph 1 above which becomes a Contracting Party to this Convention or any protocol without any of its member States being a Contracting Party shall be

skuldbindingum samkvæmt samningnum eða bókuninni, eftir því sem við á. Varðandi slík samtök þegar eitt eða fleiri aðildarríkja þeirra eru samningsaðilar að samningi þessum eða viðeigandi bókun, skulu samtökin og aðildarríki þeirra ákveða ábyrgð þeirra hvers og eins að standa við skuldbindingar sínar samkvæmt samningnum eða bókuninni eftir því sem við á. Þegar svo ber undir skulu samtökin og aðildarríkin ekki eiga rétt á að neyta samtímis réttinda samkvæmt samningnum og viðeigandi bókun.

3. Í fullgildingar-, staðfestingar-, eða samþykktarskjölum sínum skulu stofnanirnar sem greint er frá í 1. tl. hér að framan lýsa yfir hvert valdsvið þeirra sé varðandi málefni sem samningurinn eða viðkomandi bókun tekur til. Stofnanir þessar skulu einnig tilkynna vörsluaðila um sérhverjar viðeigandi breytingar sem orðið hafa á valdsviði þeirra.

35. gr. Aðild

1. Að samningi þessum og hverri bókun skulu ríki og svæðisstofnanir um efnahagssamvinnu eiga möguleika á að gerast aðilar frá þeim degi sem samningurinn eða viðkomandi bókun er ekki lengur til undirritunar. Aðildarskjölin skulu falin vörsluaðila til varðveislu.

2. Í aðildarskjölum sínum skulu stofnanir, sem greint er frá í 1. tl. hér að framan, lýsa yfir valdsviði sínu varðandi málefni sem samningurinn eða viðkomandi bókun gildir um. Stofnanir þessar skulu einnig tilkynna vörsluaðila um hverja viðeigandi breytingu á valdsviði þeirra.

3. Ákvæði 34. gr., 2. tl. skulu gilda um svæðisstofnanir um efnahagssamvinnu sem gerast aðilar að samningi þessum eða einhverri bókun.

36. gr. Gildistaka

1. Samningurinn skal öðlast gildi á nítugasta degi eftir afhendingu þrítugasta fullgildingar-, staðfestingar-, samþykktar- eða aðildarskjals.

2. Hver bókun skal öðlast gildi á nítugasta degi eftir afhendingu þeirrar tólu fullgildingar-,

bound by all the obligations under the Convention or the protocol, as the case may be. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Contracting Party to this Convention or relevant protocol, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention or protocol, as the case may be. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention or relevant protocol concurrently.

3. In their instruments of ratification, acceptance or approval, the organizations referred to in paragraph 1 above shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention or the relevant protocol. These organizations shall also inform the Depositary of any relevant modification in the extent of their competence.

Article 35 Accession

1. This Convention and any protocol shall be open for accession by States and by regional economic integration organizations from the date on which the Convention or the protocol concerned is closed for signature. The instruments of accession shall be deposited with the Depositary.

2. In their instruments of accession, the organizations referred to in paragraph 1 above shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention or the relevant protocol. These organizations shall also inform the Depositary of any relevant modification in the extent or their competence.

3. The provisions of Article 34, paragraph 2, shall apply to regional economic integration organizations which accede to this Convention or any protocol.

Article 36 Entry Into Force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. Any protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the

staðfestingar-, samþykktar-, eða aðildarskjala sem ákveðin er í bókuninni.

3. Gagnvart hverjum samningsaðila sem fullgildir, staðfestir eða samþykkir samning þennan eða gerist aðili að honum eftir að þrítugasta fullgildingar-, staðfestingar-, samþykktar eða aðildarskjala hefur verið afhent, skal hann öðlast gildi á nítugasta degi eftir að sá samningsaðili hefur afhent fullgildingar-, staðfestingar-, samþykktar- eða aðildarskjala sitt.

4. Hver bókun, nema kveðið sé á um annað í bókun þeirri, skal öðlast gildi gagnvart samningsaðila sem fullgildir, staðfestir eða samþykkir þá bókun eða gerist aðili að henni eftir að hún gengur í gildi samkvæmt 2. tl. hér að framan, á nítugasta degi eftir að sá samningsaðili afhenti fullgildingar-, staðfestingar-, samþykktar-, eða aðildarskjala sitt eða þann dag sem samningur þessi öðlast gildi gagnvart þeim samningsaðila, hvort sem seinna verður.

5. Hvað 1. og 2. tl. snertir skal skjal sem svæðisstofnun um efnahagssamvinnu afhendir ekki teljast viðbót við þau sem aðildarríki slíkrar stofnunar hafa afhent.

37. gr.
Fyrirvarar

Enga fyrirvara má gera við samning þennan.

38. gr.
Uppsögn

1. Hvenær sem er eftir að tvö ár eru liðin frá því að samningur þessi öðlast gildi gagnvart samningsaðila getur sá samningsaðili sagt honum upp með skriflegri tilkynningu til vörsluaðila.

2. Sérhver slík uppsögn skal öðlast gildi er eitt ár er liðið frá því er vörsluaðili veitti henni viðtöku eða tilkynningu á þeim síðari degi er tilgreindur kann að vera í tilkynningu um uppsögn.

3. Sérhver sá samningsaðili sem segir upp aðild að samningi þessum skal einnig vera talinn hafa sagt upp aðild að hverri þeirri bókun sem hann er aðili að.

39. gr.
Bráðabirgðafjárhagsráðstafanir

Að því tilskildu að fullkomin endur-

number of instruments of ratification, acceptance, approval or accession, specified in that protocol, has been deposited.

3. For each Contracting Party which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, it shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such Contracting Party of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

4. Any protocol, except as otherwise provided in such protocol, shall enter into force for a Contracting Party that ratifies, accepts or approves that protocol or accedes thereto after its entry into force pursuant to paragraph 2 above, on the ninetieth day after the date on which that Contracting Party deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or on the date on which this Convention enters into force for that Contracting Party, whichever shall be the later.

5. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article 37
Reservations

No reservations may be made to this Convention

Article 38
Withdrawals

1. At any time after two years from the date on which this Convention has entered into force for a Contracting Party, that Contracting Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

3. Any Contracting Party which withdraws from this Convention shall be considered as also having withdrawn from any protocol to which it is party.

Article 39
Financial Interim Arrangements
Provided that it has been fully restructured in

skipulagning hafi átt sér stað í samræmi við skilyrði 21. gr. skulu The Global Environmental Facility á vegum Sameinuðu þjóðanna, umhverfisstofnunar Sameinuðu þjóðanna og Alþjóðabankans vera þær stofnanir sem lýst er í 21. gr. á bráðabirgðagrundvelli, á tímabilinu milli gildistöku þessa samnings og fyrsta þingfundar aðila eða þangað til þing aðila ákveður hvaða stofnun muni verða tilnefnd í samræmi við 21. gr.

40. gr.

Bráðabirgðafyrirkomulag skrifstofunnar

Skrifstofa sú sem framkvæmdastjóri umhverfisstofnunar Sameinuðu þjóðanna sér fyrir, skal vera skrifstofan sem lýst er í 2. t. l. 24. gr. 2. t. l. á bráðabirgðagrundvelli tímabilið milli gildistöku samnings þessa og fyrsta þingfundar aðila.

41. gr.

Vörsluaðili

Aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna skal gegna hlutverki vörsluaðila þessa samnings og allra annarra bókana.

42. gr.

Gildir textar

Frumrit samnings þessa, en arabískur, kínverskur, enskur, franskur, rússneskur og spænskur texti hans eru jafngildir, skal afhenda aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna til varðveislu.

Þessu til staðfestu hafa undirrituð, sem til þess hafa lögfullt umboð, undirritað samning þennan.

Gjört í Ríó de Janeiro 5. júní, 1992.

Viðauki I

Greining og vöktun

1. Vistkerfi og búsvæði: sem hafa að geyma mikla fjölbreytni, mikinn fjölda innlendra tegunda eða tegunda í hættu, eða óbyggðir, nauðsynleg fyrir fartegundir, félagslega, efna-

accordance with the requirements of Article 21, the Global Environment Facility of the United Nations Development Programme, the United Nations Environment Programme and the International Bank for Reconstruction and Development shall be the institutional structure referred to in Article 21 on an interim basis, for the period between the entry into force of this Convention and the first meeting of the Conference of the Parties or until the Conference of the Parties decides which institutional structure will be designated in accordance with Article 21.

Article 40

Secretariat Interim Arrangements

The secretariat to be provided by the Executive Director of the United Nations Environment Programme shall be the secretariat referred to in Article 24, paragraph 2, on an interim basis for the period between the entry into force of this Convention and the first meeting of the Conference of the Parties.

Article 41

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall assume the functions of Depositary of this Convention and any protocols.

Article 42

Authentic Texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Rio de Janeiro on this fifth day of June, one thousand nine hundred and ninety-two.

Annex I

Identification and Monitoring

1. Ecosystems and habitats: containing high diversity, large numbers of endemic or threatened species, or wilderness; required by migratory species; of social, economic, cultural

hagslega, menningarlega eða vísindalega mikilvæg, eða, sem eru dæmigerð, einstök eða tengd undirstöðu, þróunar-, eða öðrum líffræðilegum ferlum.

2. Tegundir og samfélög sem eru: í hættu; villtir ættingjar taminna eða ræktaðra tegunda, með læknanndi, landbúnaðarlegt eða annað efnahagslegt gildi, eða félagslegt, vísindalegt eða menningarlegt mikilvægi, eða mikilvægi fyrir rannsóknir á vernd og sjálfbærri notkun líffræðilegrar fjölbreytni, til dæmis vísitægundir.

3. Skilgreind erfðamengi og gen sem hafa félagslegt, vísindalegt eða efnahagslegt mikilvægi.

or scientific importance; or, which are representative, unique or associated with key evolutionary or other biological processes;

2. Species and communities which are: threatened; wild relatives or domesticated or cultivated species; of medicinal, agricultural or other economic value; or social, scientific or cultural importance; or importance for research into the conservation and sustainable use of biological diversity, such as indicator species; and

3. Described genomes and genes of social, scientific or economic importance.

Viðauki II

1. hluti

Gerðarmeðferð

1. gr.

Kröfuaðili skal tilkynna skrifstofunni að aðilar vísi deilumáli til gerðarmeðferðar samkvæmt 27. gr. Tilkynningin skal greina frá ágreiningsefninu sem vísað er til gerðarmeðferðar og skal hún sérstaklega vísa í þær greinar samningsins eða bókunarinnar sem ágreiningi veldur um túlkun eða framkvæmd. Komi aðilar sér ekki saman um ágreiningsefnið áður en formaður dómstólsins er tilnefndur, skal gerðardómurinn skera úr um ágreiningsefnið. Skrifstofan skal senda öllum samningsaðilum að samningi þessum eða að bókun þeirri sem um ræðir upplýsingar sem um ágreiningsefnið berast.

2. gr.

1. Í deilumáli milli tveggja aðila skal gerðardómurinn skipaður þremur fulltrúum. Hvor deiluaðili skal tilnefna gerðarmann og þeir tveir gerðarmenn sem þannig eru tilnefndir skulu koma sér saman um að tilnefna þriðja gerðarmann sem skal vera formaður dómsins. Sá síðastnefndi skal ekki vera ríkisborgari annars hvors deiluaðilans né eiga búsetu á yfirráðasvæði annars þessara aðila, né vera í þjónustu annars þeirra, né hafa fjallað um málið í nokkru öðru starfi.

2. Í deilumálum milli fleiri en tveggja aðila skulu aðilar sem hafa sömu hagsmuna að gæta skipa sameiginlega einn gerðarmann með gagnkvæmu samkomulagi.

Annex II

Part I

Arbitration

Article 1

The claimant party shall notify the secretariat that the parties are referring a dispute to arbitration pursuant to Article 27. The notification shall state the subject-matter of arbitration and include, in particular, the articles of the Convention or the protocol, the interpretation or application of which are at issue. If the parties do not agree on the subject matter of the dispute before the President of the tribunal is designated, the arbitral tribunal shall determine the subject matter. The secretariat shall forward the information thus received to all Contracting Parties to this Convention or to the protocol concerned.

Article 2

1. In disputes between two parties, the arbitral tribunal shall consist of three members. Each of the parties to the dispute shall appoint an arbitrator and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator who shall be the President of the tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

2. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint one arbitrator jointly by agreement.

3. Í hverja lausa stöðu skal skipa eins og kveðið er á um varðandi fyrstu tilnefningu.

3. gr.

1. Hafi formaður gerðardómstólsins ekki verið tilnefndur innan tveggja mánaða frá útnefningu annars gerðardómarans, skal aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna að ósk aðila tilnefna formanninn innan annarra tveggja mánaða.

2. Nú tilnefnir annar deiluaðili ekki gerðarmann innan tveggja mánaða frá móttöku beiðninnar, er hinum aðilanum heimilt að tilkynna það aðalframkvæmdastjóranum sem skal annast tilnefninguna innan tveggja mánaða.

4. gr.

Gerðardómurinn skal kveða upp úrskurði sína í samkvæmt ákvæðum samnings þessa, sérhverra viðeigandi bókana og þjóðaréttar.

5. gr.

Gerðardómurinn setur sér sínar eigin málsmeðferðarreglur nema deiluaðilar hafi komið sér saman um annað.

6. gr.

Að ósk annars aðilans er gerðardómstólnum heimilt að mæla með mikilvægum verndarráðstöfunum til bráðabirgða.

7. gr.

Deiluaðilar skulu auðvelda starf gerðardómstólsins og skulu með því að beita sérstaklega öllum haldbærum ráðum:

- a. láta honum í té öll viðeigandi skjöl, upplýsingar og aðstöðu og
- b. gera honum kleift, þegar þess er þörf, að kalla til vitni eða sérfræðinga og fá vitnisburð þeirra.

8. gr.

Aðilum og gerðarmönnum er skylt að gæta trúnaðarskyldu varðandi allar þær upplýsingar sem þeim er trúað fyrir á meðan á málsmeðferðinni stendur.

9. gr.

Deiluaðilar skulu bera kostnað við gerðardóminn að jöfnu, nema dómurinn ákveði annað vegna sérstöðu málsins. Dómurinn skal halda

3. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

Article 3

1. If the President of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Secretary-General of the United Nations shall, at the request of a party, designate the President within a further two-month period.

2. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of receipt of the request, the other party may inform the Secretary-General who shall make the designation within a further two-month period.

Article 4

The arbitral tribunal shall render its decisions in accordance with the provisions of this Convention, any protocols concerned, and international law.

Article 5

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 6

The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend essential interim measures of protection.

Article 7

The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) Provide it with all relevant documents, information and facilities; and
- (b) Enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

Article 8

The parties and the arbitrators are under an obligation to protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

Article 9

Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the costs of the tribunal shall be borne

bókhald yfir allan kostnað sinn og láta deiluaðilum í té lokauppgjör þar að lútandi.

by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its costs, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

10. gr.

Sérhverjum samningsaðila, sem hefur lögvarinna hagsmuna að gæta í deilumálinu og sem úrslit málsins kynnu að hafa áhrif á, er heimil meðalganga í málsmeðferðinni með samþykki dómstólsins.

Article 10

Any Contracting Party that has an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute which may be affected by the decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

11. gr.

Dóminum er heimilt að hlýða á og úrskurða um gagnkröfur sem eiga beinar rætur að rekja til efnisatriða deilumálsins.

Article 11

The tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

12. gr.

Ákvarðanir bæði um málsmeðferð og efnistösk gerðarins skulu teknar með meirihluta atkvæða gerðarmanna hans.

Article 12

Decisions both on procedure and substance of the arbitral tribunal shall be taken by a majority vote of its members.

13. gr.

Ef annar deiluaðilinn mætir ekki fyrir gerðardóminn eða tekur ekki til varna, er hinum aðilanum heimilt að fara þess á leit að dómstóllinn haldi málsmeðferðinni áfram og kveði upp úrskurð sinn. Sé aðili fjarverandi eða láti hjá líða að taka til varna, skal það ekki hindra málsmeðferðina. Áður en gerðardómurinn kveður upp endanlegan úrskurð sinn verður hann að ganga úr skugga um að krafan sé byggð á staðreyndum og lögum samkvæmt.

Article 13

If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to make its award. Absence of a party or a failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

14. gr.

Dómurinn skal kveða upp endanlegan úrskurð sinn innan fimm mánaða frá þeim degi sem hann var skipaður nema nauðsynlegt sé talið að lengja þann frest um tímabil sem ekki skal vera lengra en fimm mánuðir.

Article 14

The tribunal shall render its final decision within five months of the date on which it is fully constituted unless it finds it necessary to extend the time-limit for a period which should not exceed five more months.

15. gr.

Endanlegur úrskurður gerðardómsins skal einkorðast við ágreiningsefnið og skal fylgja rökstuðningur. Skal hann hafa að geyma nöfn gerðarmanna sem þátt hafa tekið og dagsetningu endanlegs úrskurðar. Hverjum gerðarmanni er heimilt að skila séráliti eða sératkvæði með endanlega úrskurðinum.

Article 15

The final decision of the arbitral tribunal shall be confined to the subject-matter of the dispute and shall state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the final decision. Any member of the tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the final decision.

16. gr.

Úrskurðurinn skal vera bindandi fyrir báða

Article 16

The award shall be binding on the parties to

deiluaðila. Hann er óáfrýjanlegur nema deiluaðilar hafi fyrirfram fallist á áfrýjunarmeðferð.

17. gr.

Hvert það deilumál sem kann að rísa milli deiluaðila vegna túlkunar eða framkvæmdar endanlegs úrskurðar er hvorum aðila sem er heimilt að leggja undir úrskurð gerðardómstólsins sem kvað hann upp.

2. hluti

Sátt

1. gr.

Sáttanefnd skal stofnuð að ósk annars deiluaðilans. Í nefndinni skulu vera, nema aðilar fallist á annað, fimm menn, tveir tilnefndir af hvorum aðila, sem hlut á að máli, og formaður sem kosinn er sameiginlega af hinum fjórum.

2. gr.

Í deilumálum milli fleiri en tveggja aðila skulu aðilar sem hafa sömu hagsmuna að gæta tilnefna sameiginlega fulltrúa sína í nefndinni með gagnkvæmu samkomulagi. Þegar tveir eða fleiri aðilar eiga ólíkra hagsmuna að gæta, eða ósamkomulag er um hvort þeir eigi sömu hagsmuna að gæta, skulu þeir tilnefna fulltrúa sína hvor/hver í sínu lagi.

3. gr.

Hafi engar tilnefningar átt sér stað hjá aðilum innan tveggja mánaða frá þeim degi sem óskað var eftir að stofnuð yrði sáttanefnd, skal aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna, að beiðni þess aðila sem bar fram óskina, tilnefna formann innan annarra tveggja mánaða.

4. gr.

Hafi formaður sáttanefndar ekki verið valinn innan tveggja mánaða frá því að síðasti fulltrúi nefndarinnar var tilnefndur, skal aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna, ef aðili fer þess á leit, tilnefna formann innan annarra tveggja mánaða.

5. gr.

Sáttanefndin skal taka ákvarðanir sínar með meirihluta atkvæða fulltrúa hennar. Skal hún

the dispute. It shall be without appeal unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure.

Article 17

Any controversy which may arise between the parties to the dispute as regards the interpretation or manner of implementation of the final decision may be submitted by either party for decision to the arbitral tribunal which rendered it.

Part 2

Conciliation

Article 1

A conciliation commission shall be created upon the request of one of the parties to the dispute. The commission shall, unless the parties otherwise agree, be composed of five members, two appointed by each Party concerned and a President chosen jointly by those members.

Article 2

In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint their members of the commission jointly by agreement. Where two or more parties have separate interests or there is a disagreement as to whether they are of the same interest, they shall appoint their members separately.

Article 3

If any appointments by the parties are not made within two months of the date of the request to create a conciliation commission, the Secretary-General of the United Nations shall, if asked to do so by the party that made the request, make those appointments within a further two-month period.

Article 4

If a President of the conciliation commission has not been chosen within two months of the last of the members of the commission being appointed, the Secretary-General of the United Nations shall, if asked to do so by a party, designate a President within a further two-month period.

Article 5

The conciliation commission shall take its decisions by majority vote of its members. It

ákveða sína eigin starfshætti, nema deiluaðilar komi sér saman um annað. Hún skal gera tillögu um lausn deilumálsins sem aðilar skulu fjalla um í góðri trú.

6. gr.

Ef ágreiningur rís um hvort sáttanefndin sé hæf til síns starfs, skal nefndin skera úr um það.

shall, unless the parties to the dispute otherwise agree, determine its own procedure. It shall render a proposal for resolution of the dispute, which the parties shall consider in good faith.

Article 6

A disagreement as to whether the conciliation commission has competence shall be decided by the commission.